

KAASAV ELU ***COGNITION AREA***

Author:
Tiia Artla

2021

Fotod: Üliõpilased, Jana kadastik, Tiia Artla, Pinterest

“Muusikamets”
Kursuse KAASAV ELU
NÄITUSE EKSPONAATIDE KAVANDAMISE
PROTSESS

2021

Koostas:
Tiia Artla

Juhendajad:
Tiia Artla
TLÜ
Jana Kadastik
TLÜ

Koostööpartnerid ja toetajad:

Standard

Lipuvabrik

Carrington Textiles Ltd

Kohila Vineer OÜ

Liikva Päikesekodu

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia – Mihkel Tomberg (heliloomingu üliõpilane)

G. Otsa nim Tallinna Muusikakool – Rebeca Vilpuu

Tallinna Tehnikaülikool (TalTech) – Ege Berk Akgün (üliõpilane)

Tallinna Tehnikakõrgkool – Toomas Orumaa (üliõpilane)

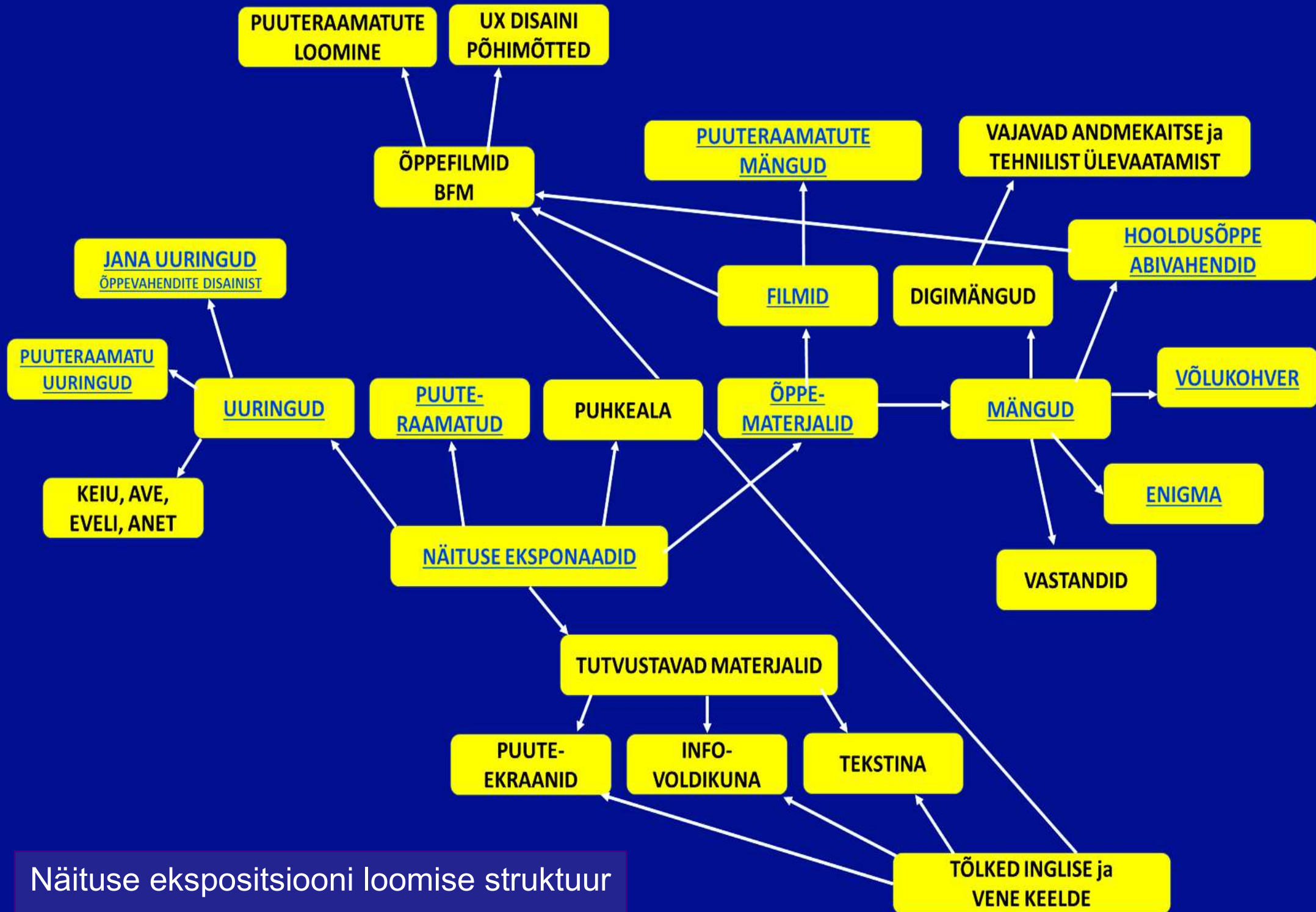
Tallinna Ülikool – üliõpilane Ave Liik

juhendaja: Tiia Artla (TLÜ)

juhendaja: Jana Kadastik (TLÜ)

Tiia Artla

COGNITION AREA

STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS CAN STUDY IN AN ENVIRONMENT THAT SUPPORTS THEIR STUDIES AND DEVELOPMENT

In education and also in the design of daily objects, more and more attention is paid to the positive emotion experienced by the student/user. For example, it has been recognized that the emotional aspect of studying is very important, and when a student feels safe, they are able to focus much better on their studies. Assessing the emotional aspect of the user is important in the design of objects. In design we have to bear in mind that when a society moves towards an ever higher level of welfare, people are more and more interested in how to “design happiness”. When one is designing for people with special needs, the designer’s own experience might be completely different from that of the user.

When choosing a suitable environment, one has to bear in mind that the whole environment does not affect a person. Rather, this part does that a person has a psychical relationship with. The level of closeness of a person’s relationship with the environment can differ, depending on the interaction between a person and the environment.

And the idea started to spread...

Students with special needs can study in an environment that supports their studies and development. Primary teaching relies on the senso-motor development of the student (connection between cognition and movements). Practice takes place in minimal steps / constituent skills, acquired constituent skills are applied in a chain. Studying occurs in a real environment that is closest to the student. The development of cognition is encouraged by information being presented via different senses. At the same time, studying could be playful and delightful for a child.

The content and form of studies for students with special educational needs are closely related to a real situation. Activities from different fields are all being developed as much as possible (cognitive, motor, daily skills and communication). Based on formative activities, suitable learning environments are created. A lot of attention is paid to supporting and retaining positive emotions throughout the procedures/operations and after them. Inhibition of negative emotions, giving a positive assessment to calmer behaviour. Therefore, there could be a cognition / rest area in school that would be a pleasant down-to-earth environment where a child could learn in an experiential way with as little assistance as possible.

The purpose of creating the cognition area: Give teachers and parents of children with special needs, and other stakeholders ideas by having a practical cognition-based rest area – by using convenient materials, how to create an opportunity for children (youngsters) with special needs to experience the outside world (nature) with different sensations.

By using the cognition-based rest area, give an opportunity to children with special needs to perceive (experience) independently or with someone's help sensations coming from the outside world.

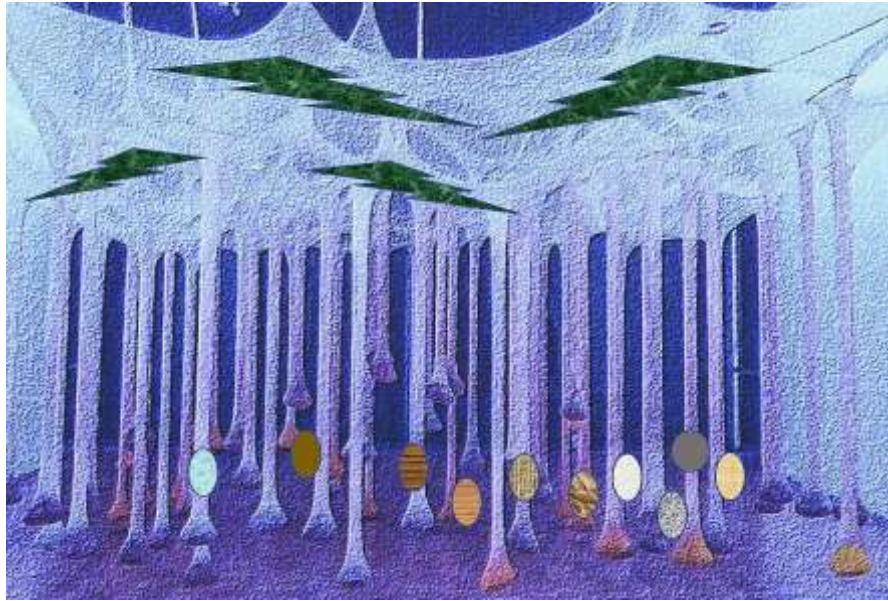
TACTILE SOUND INSTALLATION AS A COGNITION OBJECT

The creation, perception, interpretation of sounds, and expressing oneself through sounds have been one of the most pristine ways of communication in nature. Sounds with a different character and oscillation frequency have a very different impact on a living creature – the impact can be calming, warning, scary, irritating or charming. Music has played an important role in all cultures since their beginning, and music is also one of the carriers of cultural identity. According to modern beliefs, music is one of the fine arts, and its materials might include musical sounds, noises and several natural or artificial sounds.

Music consists of many components, and these have a separate and collective impact on the listeners' physical, social and mental aspects.

- Melody stimulates a person's thinking. Often, hearing a melody one used to hear a long time ago again recalls thoughts, moods, sensations and feelings from that time.
- Harmoniousness of music influences people's feelings and emotions. According to European beliefs, major music has an encouraging, invigorating and stimulating effect. However, minor music can support one in sorrow and sadness.
- Fast and rhythmic music cheers one up, encourages and stimulates. However, slow music relaxes and calms. Most people find music with 60 beats per minute most relaxing as it support the pulse frequency that calm people have. When one moves to fast-paced and repetitive rhythm music, it helps them reduce stress. Music without a certain rhythm and pace weakens perception of time and helps a person relax.
- As a rule, high-pitched sounds irritate and cheer up, low-pitched sounds have a calming effect. Herewith, interaction with other elements of music is important. For example, a calm and slow piece of music might be irritating when mainly high-pitched sounds are used.

The impact of music on a person depends on many factors – primarily the qualities of elements of music – that have a simultaneous effect. Factors related to a person (age, sex, intellectual level, character qualities, current health and emotional condition, previous experience of music, expectations to music, related associations) and environmental factors (cultural environment and background, surrounding environment and irritants during the time when a person listens to music) are equally important. It is very individual whether a piece of music feels happy or sad, inspiring or balancing, encouraging or calming to a person.

Inspiratsioon

Ave Liik
TLÜ üliõpilane

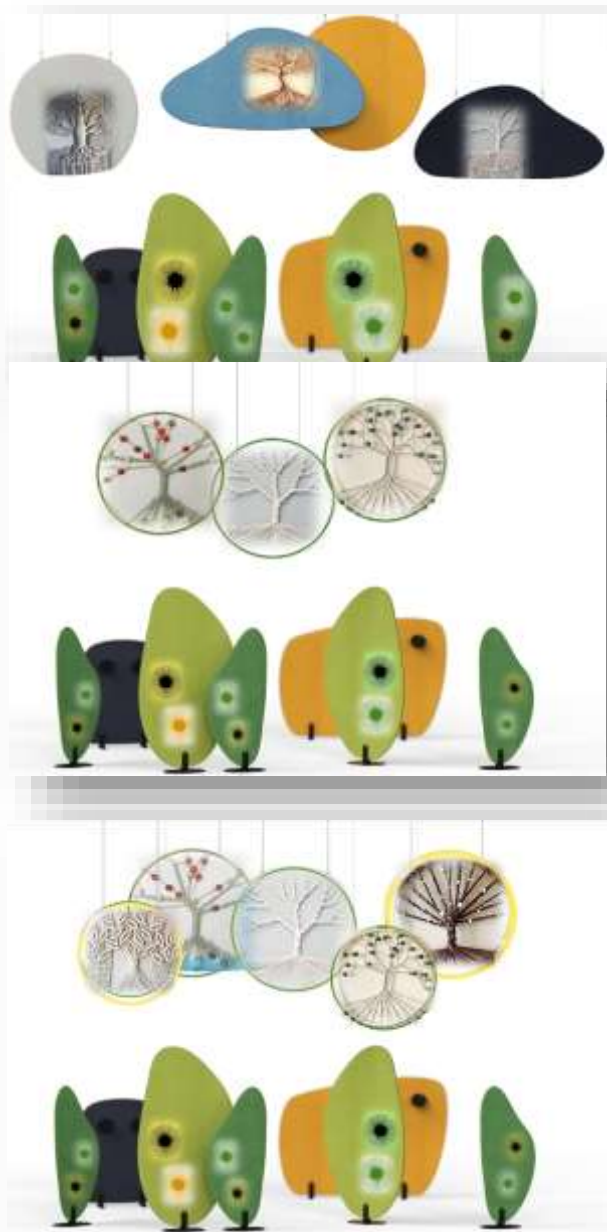
Idee arendus kiigega

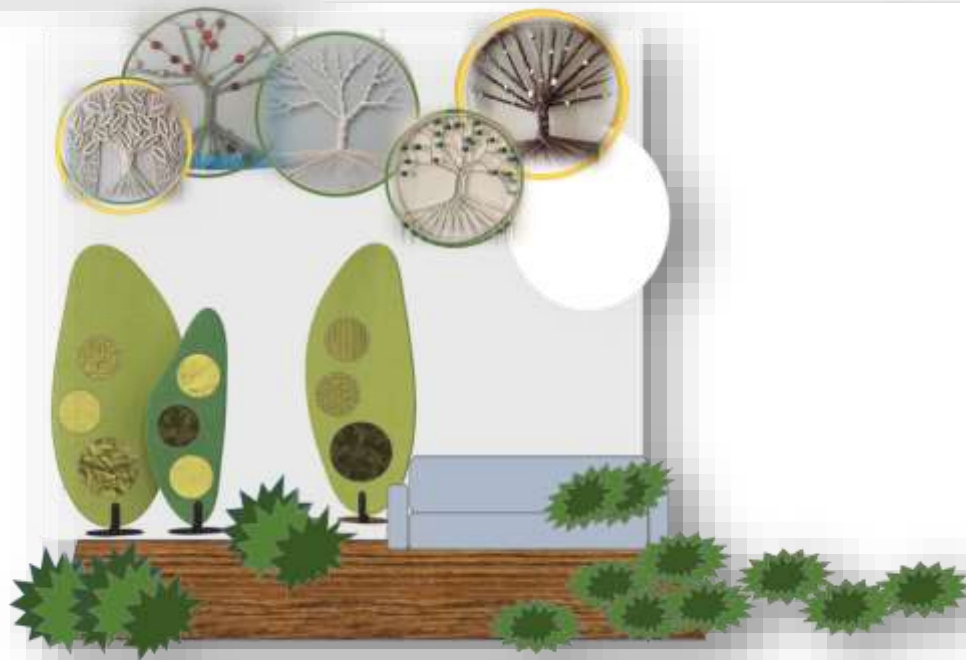
MAKETT

Idee arendus kardinana

Idee arendus Borgi Eesti disainiga

Trükkimine

Idee arendus
Välja lõigatud motiivid, värvitud.

Inspiratsioon
MUUSIKAMETS

MUUSIKAMETS

Tiia Artla

Idee arendus.
Vineertahvlitele kinnitatud männitüvede lõiked

Idee arendus.
Vineertahvlitele kinnitatud puit või maalitud tüvi

MUUSIKAMETS

Tiia Artla

Anete Vihm
EKA üliõpilane

Tiia Artla

Idee arendus.

Vineertahvlitele kinnitatud pruunid tüved on teostatud lapimaali tehnikas, rohelised tüved sulava kiletehnikana, rippuvad lehed makramee tehnikas.

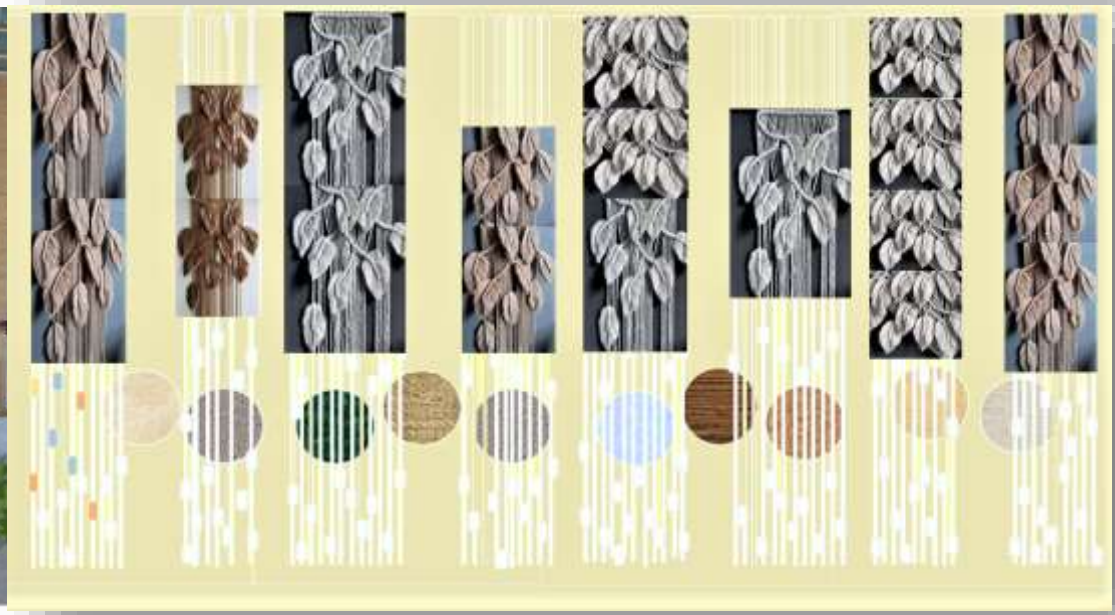
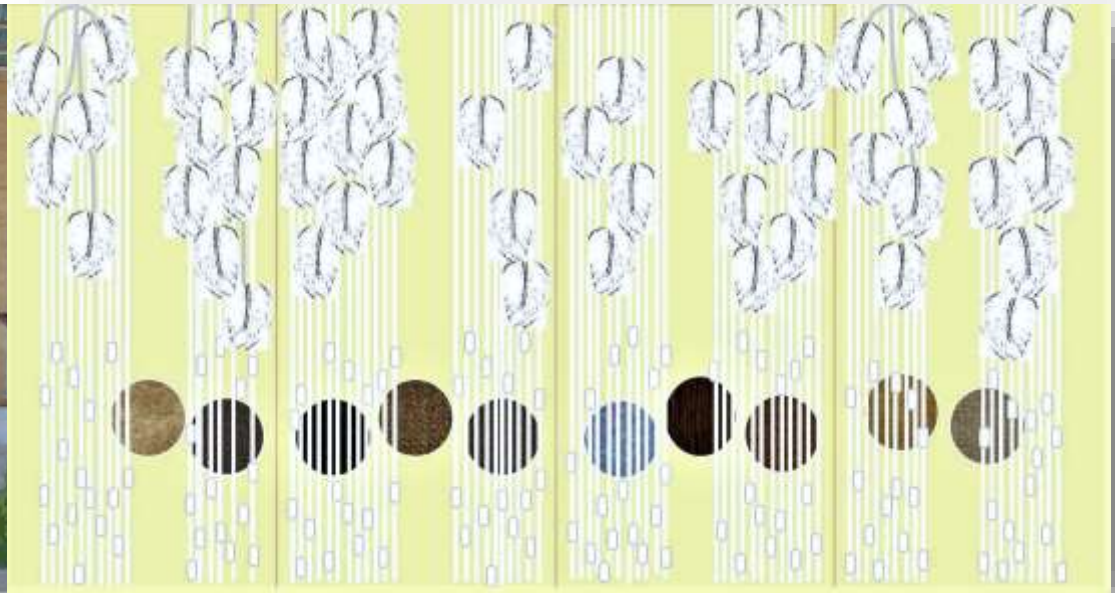

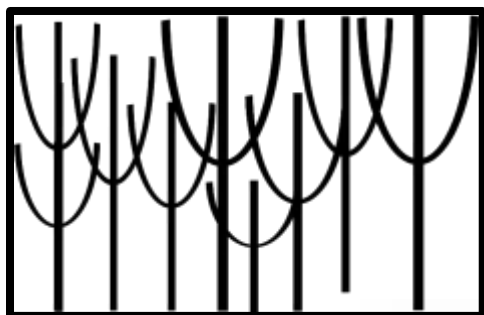
Idee arendus.

Tiia Artla

Idee arendus.

Vineertahvlitele kinnitatud nõõrid ja makramee tehnikas lehed

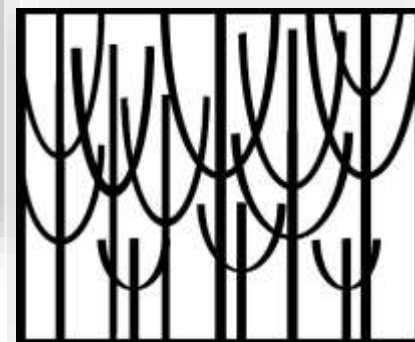
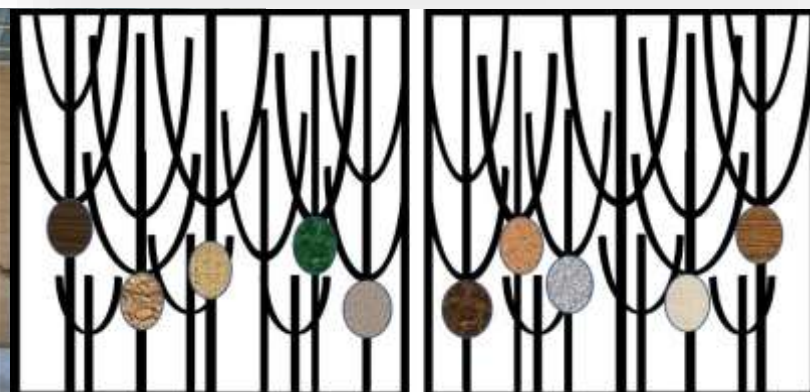

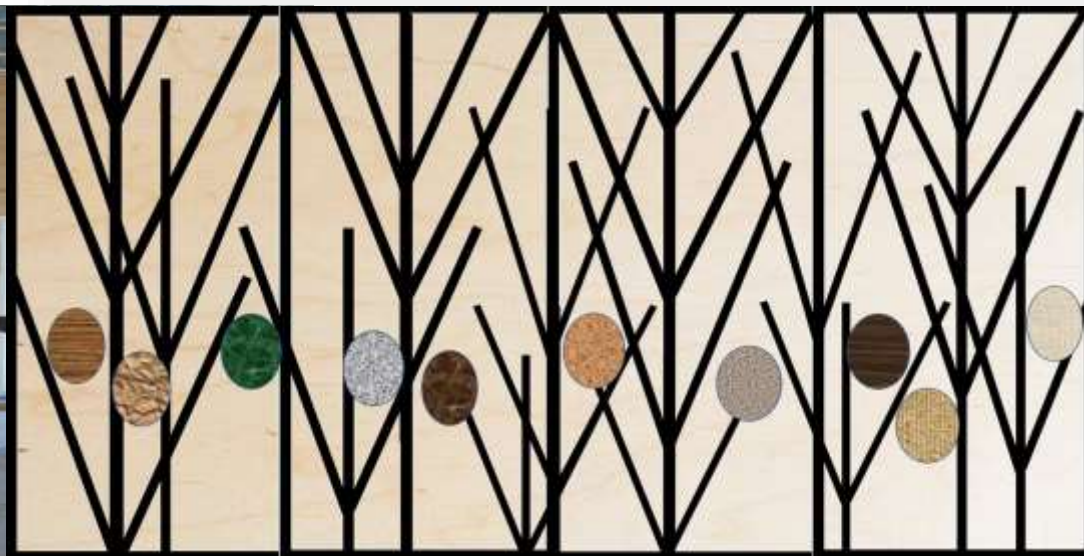

Idee arendus
Tiia Artla

Vineertahvilele kas maalitud või laserlõikus

Idee arendus
Tiia Artla

Inspiratsioon

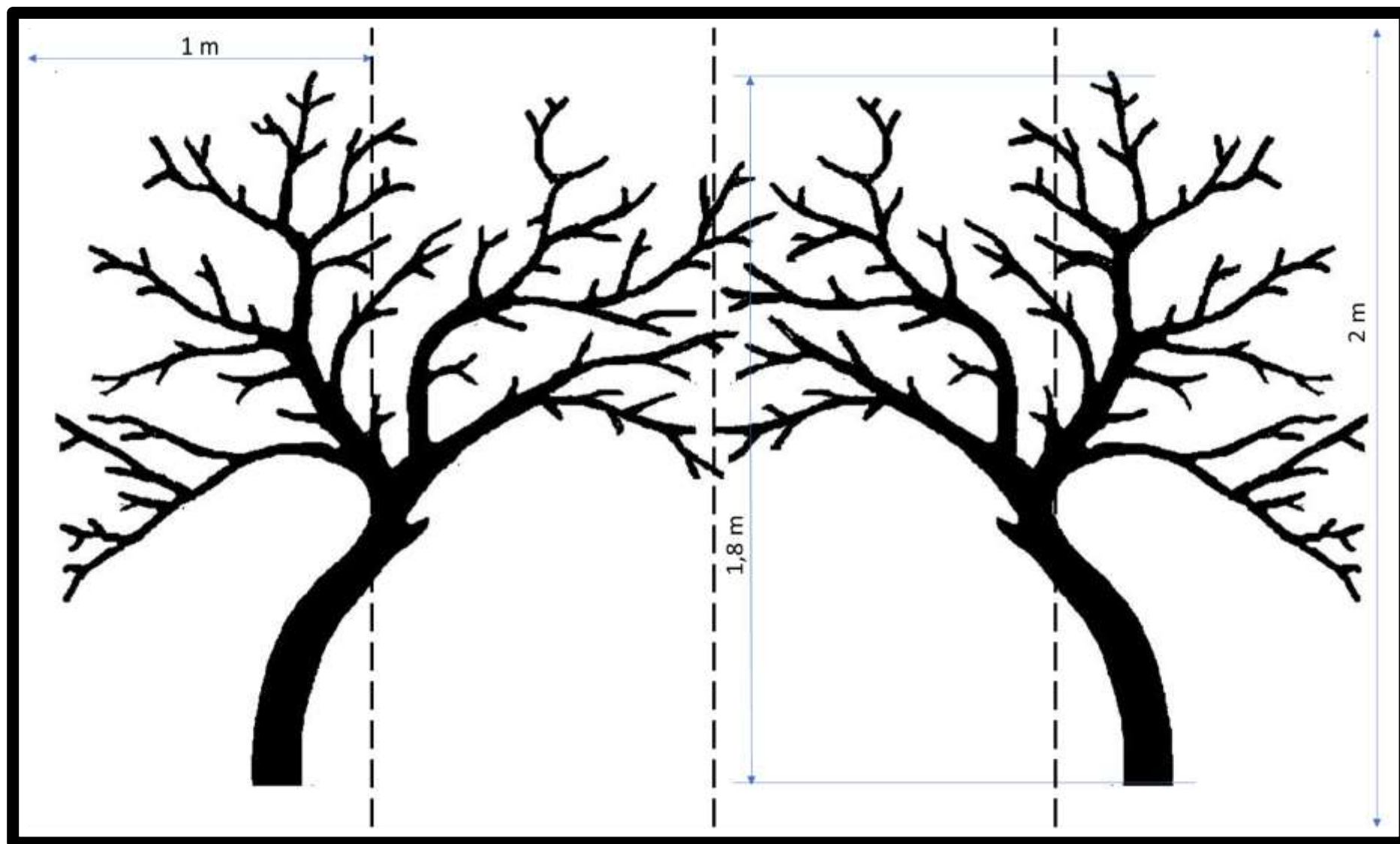

Fotod Hiiumaalt: Jana Kadastk

Idee arendus. Vineertahvlitele kinnitatud laserlõikusena teostatud puumotiivid

Tiia Artla

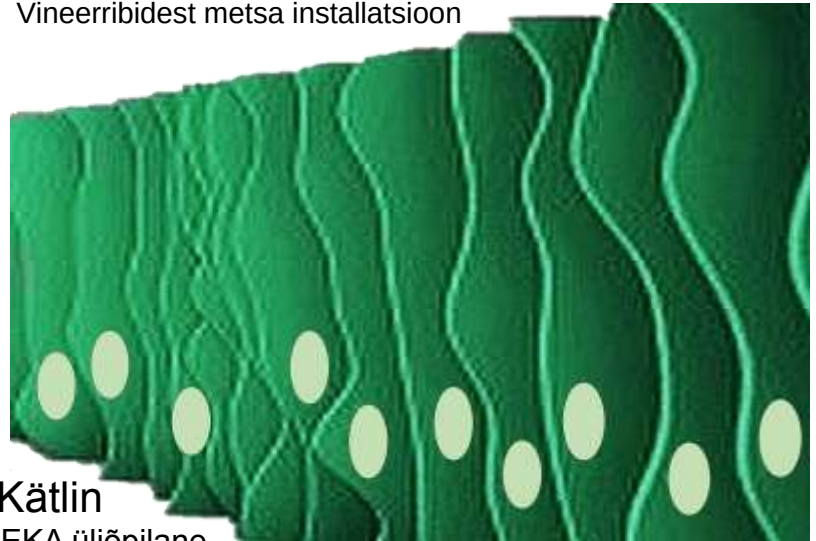

Idee arendus.

Tiia Artla

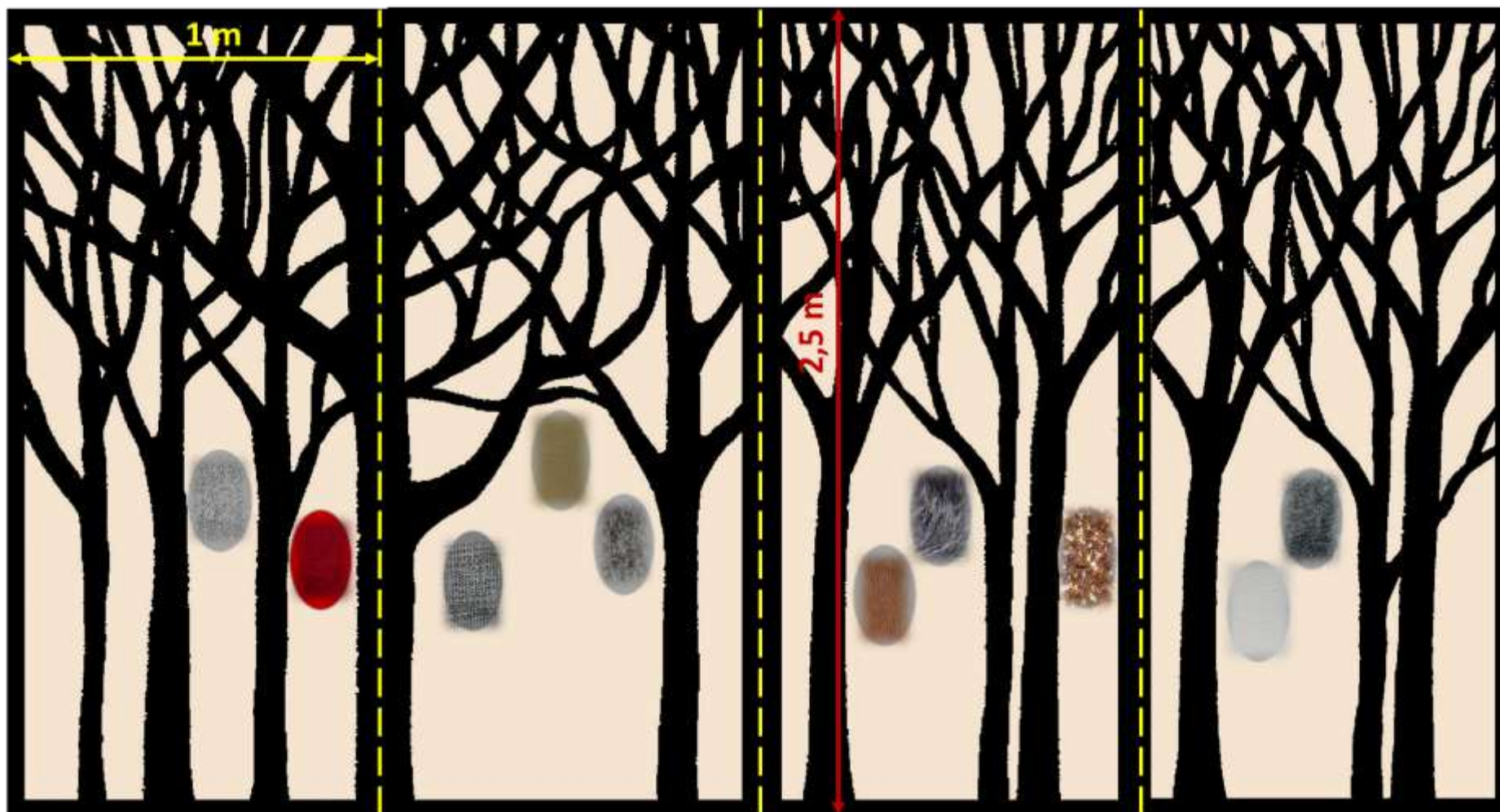
Vineerribidest metsa installatsioon

Kätlin
EKA üliõpilane

4 vineertahvlist (18 x 1000 x 2500) koosnev CNC lõikusena teostatav pannoo – Muusikamets (led-valgustusega). Pannoo on kahekihiline – 4 tausta tahvlit, kuhu kinnituvad tekstiilovaalid ja 4 eenduvat tahvlit lõikemotiividega. Eenduvad lõikemotiivid on peitsitud veidi tumedamaks naturaaltoonist. Ovaalsed tekstiilidega kaetud rõngad pannool tekitavad puudutamisel/vajutamisel konkreetset materjali iseloomustavat heli.

Tiia Artla

Tiia Artla

Disainiülesanne

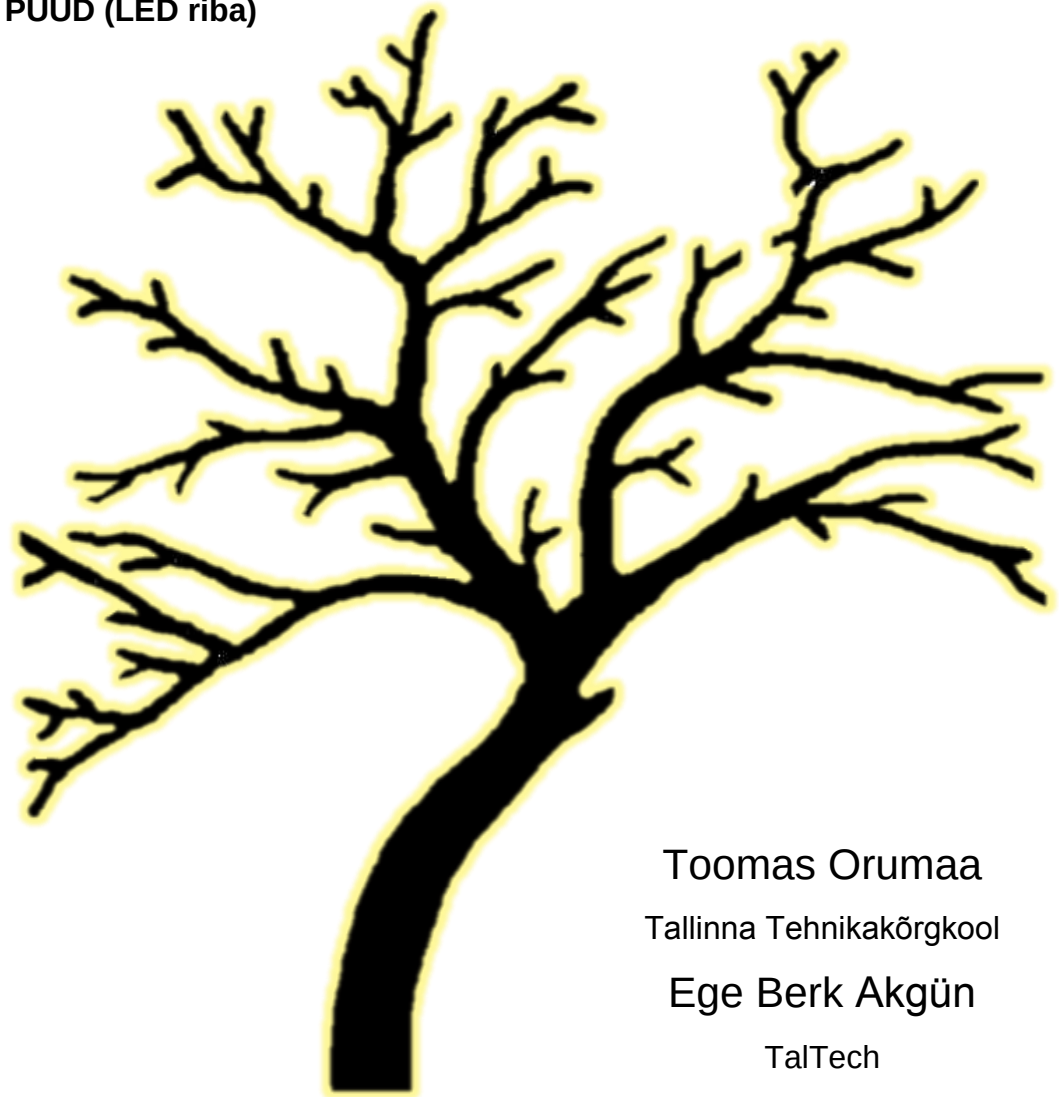
PUUD (LED riba)

Puude tagapinnale kinnitatakse RGB -LED riba.
LED komplekt, mida annab kontrollida läbi puldi.

LED komplektis on olemas:

- LED riba
- Trafo
- RGB kontrolleri
- IR pult (valguse kontrollimiseks)

Süsteem töötab läbi trafo (max 12V), mis on ühendatud
vooluvõrku. LED komplektis oleval puldil on eemaldatud
“vilkuva valguse funktsioon”, kuna vilkuv valgus ei ole
soovitav epilepsiaga inimestele. Sellise lahenduse puhul
puufiguuri valgustamine tugevdab nn esile hüppamise
efekti ehk puu võra eristub paremini taustast (foonist)
ja tekib ruumiline efekt.

Toomas Orumaa
Tallinna Tehnikakõrgkool
Ege Berk Akgün
TalTech

MUSICAL FOREST or SOUNDS REFLECTING TACTILITY

Prequel...

Supervised by Sten Saarits, video and sound installation “Contact Noise” was made in 2020, involving the collaboration of three students from the Estonian Academy of Arts. Inspired by listening to electromagnetic waves, practical research was carried out. To this end, sounds or noise that was created when different textile materials were touched or shredded were recorded with a contact microphone. A person usually does not hear or notice them. Sounds created by natural materials turned out to be most pleasing to the ear. Visual was provided by a video clip that showed the game of shadows of the materials used in this experiment.

Inspired by the research done by the students of the Estonian Academy of Arts, electronic sounds have been created for the “Musical Fores” that could characterise the materials used in the installation and giving different sensations (e.g. cold, soft, sharp, etc.).

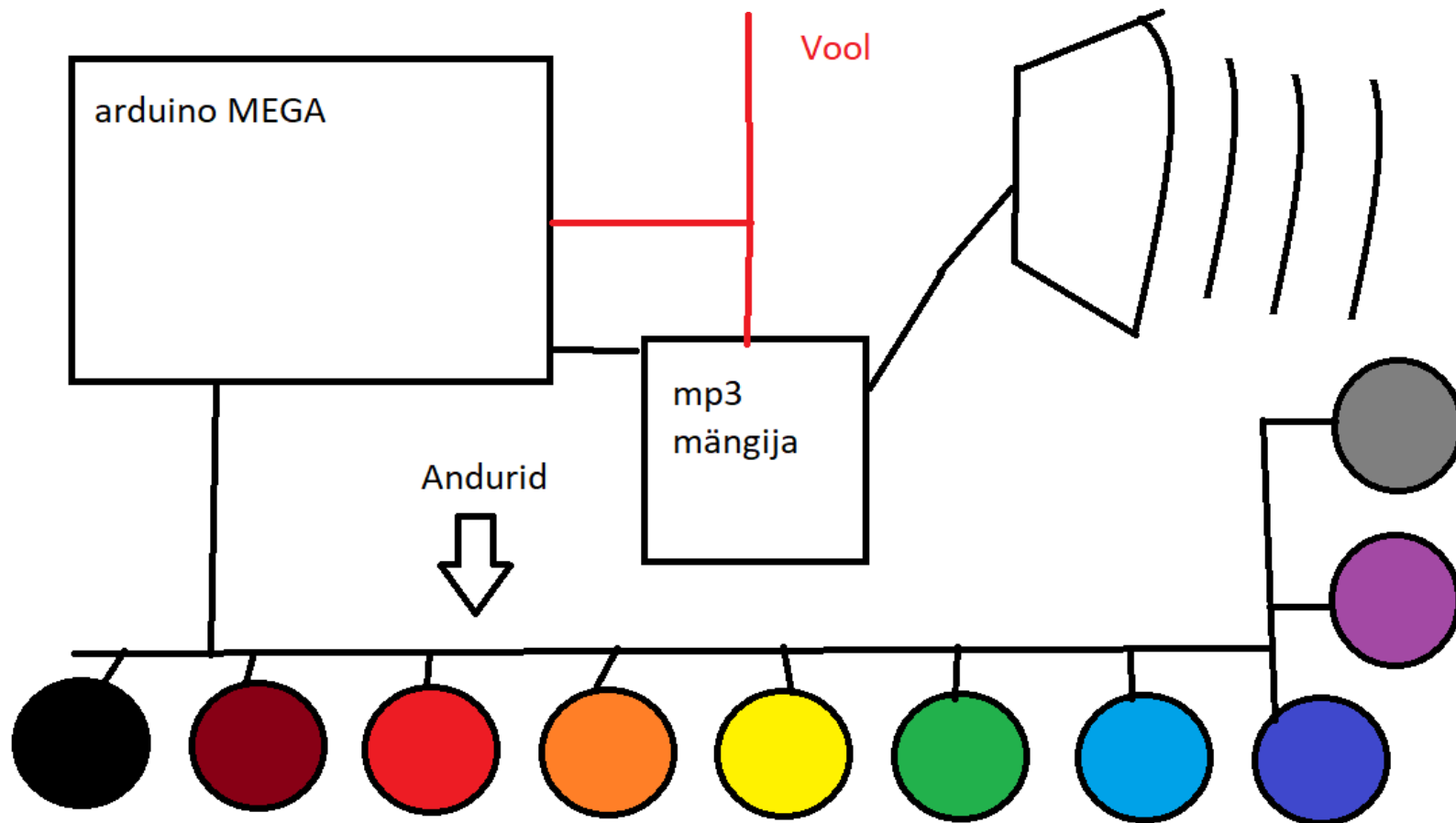
Goal: Create a sound-tactile installation as a cognitive object.

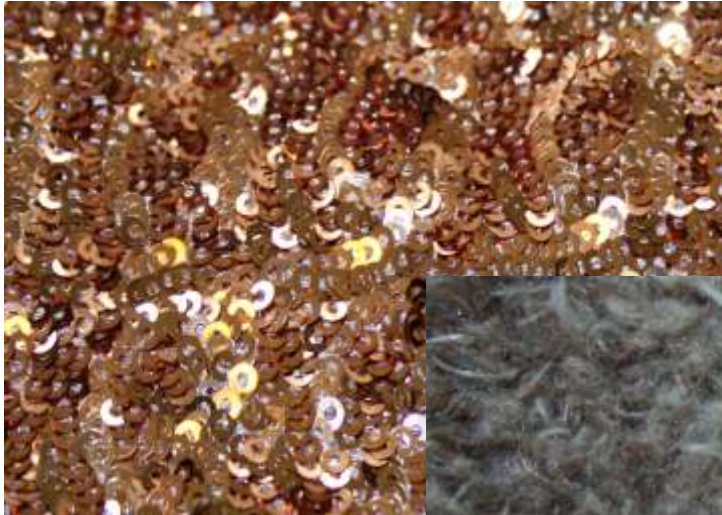
Oval textile materials with different tactility have been attached to the CNC cut plywood installation that has been fastened to the wall. When the materials are touched/pressed, sound is heard (material based, music deriving from tactile materials will be created for the installation). Each tactility is paired with a characteristic sound. Each tactile material creates a feeling in a person. The sound part that will be created would take the sensations created by some material as the basis and would look at how could the properties of a material be expressed in music. For example, when you touch silk and velvet with your hand, they are either smooth and cold or soft and warm. How could these feelings be expressed in a short musical format, so that tactility and sound would combine for the listener, and a so-called scale of different materials would be created? The idea is that when a child touches a material, then sound emerges, and this sound expresses the character of the material being touched. When choosing the sounds, attention has been paid to the match between tactile and sound contrast.

THEMES for composition: PRICKING, SHARP, COARSE, STRONG, COLD, SLIPPERY, SILKY, WARM, SOFT/FLUFFY, FURRY.

Operation of the installation: material is touched/pressed, and a sound (electronic music) is heard – characteristic of the respective material.

Toomas Orumaa
Tallinna Tehnikakõrgkool
Ege Berk Akgün
TalTech

SHARP

PRICKING

SOFT

COARSE

COLD

STRONG

WARM

SLIPPERY

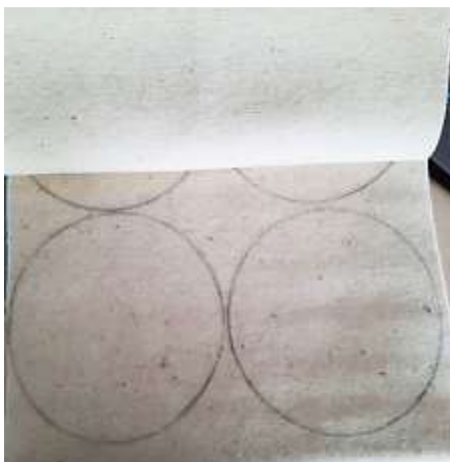

SILKY

FURRY

Ave Liik
TLÜ üliõpilane

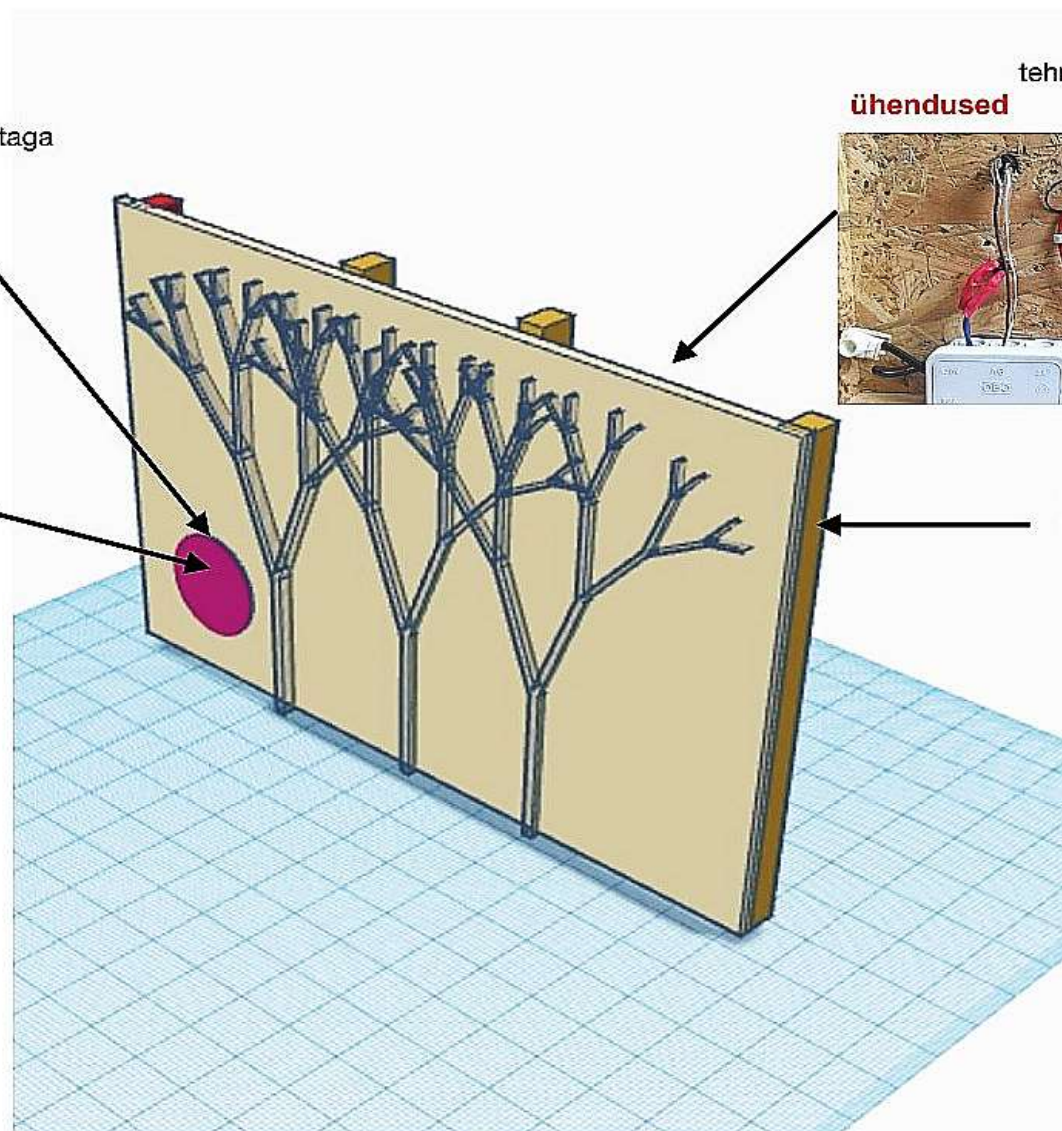
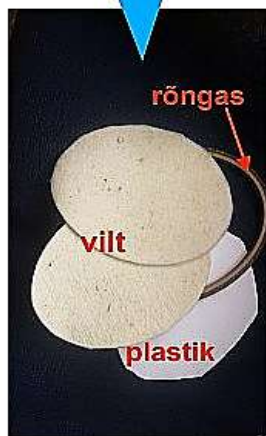

Ave Liik
TLÜ üliõpilane

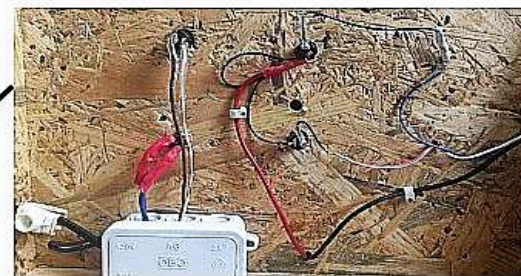
MUUSIKAMETSA PAIGALDUS

siin taga

tehnika
ühendused

5x5cm
pruss

KÜSIMUSTIK SIIN: <https://forms.gle/sMJuFvFqKPXGHMJr9>

Taktilsus ja heli

Hea vastaja!

Oleme loomas installatsiooni, mis lähtub põhimõttest, et igal materjali omadusel võiks olla seda iseloomustav heli. Seoses sellega palume vastajatel valida, iga esitatud heli puhul omadus, mis seda heli iseloomustab.

Helid on loonud Rebeca Vilpuu, Mihkel Tomberg

lugupidamisega

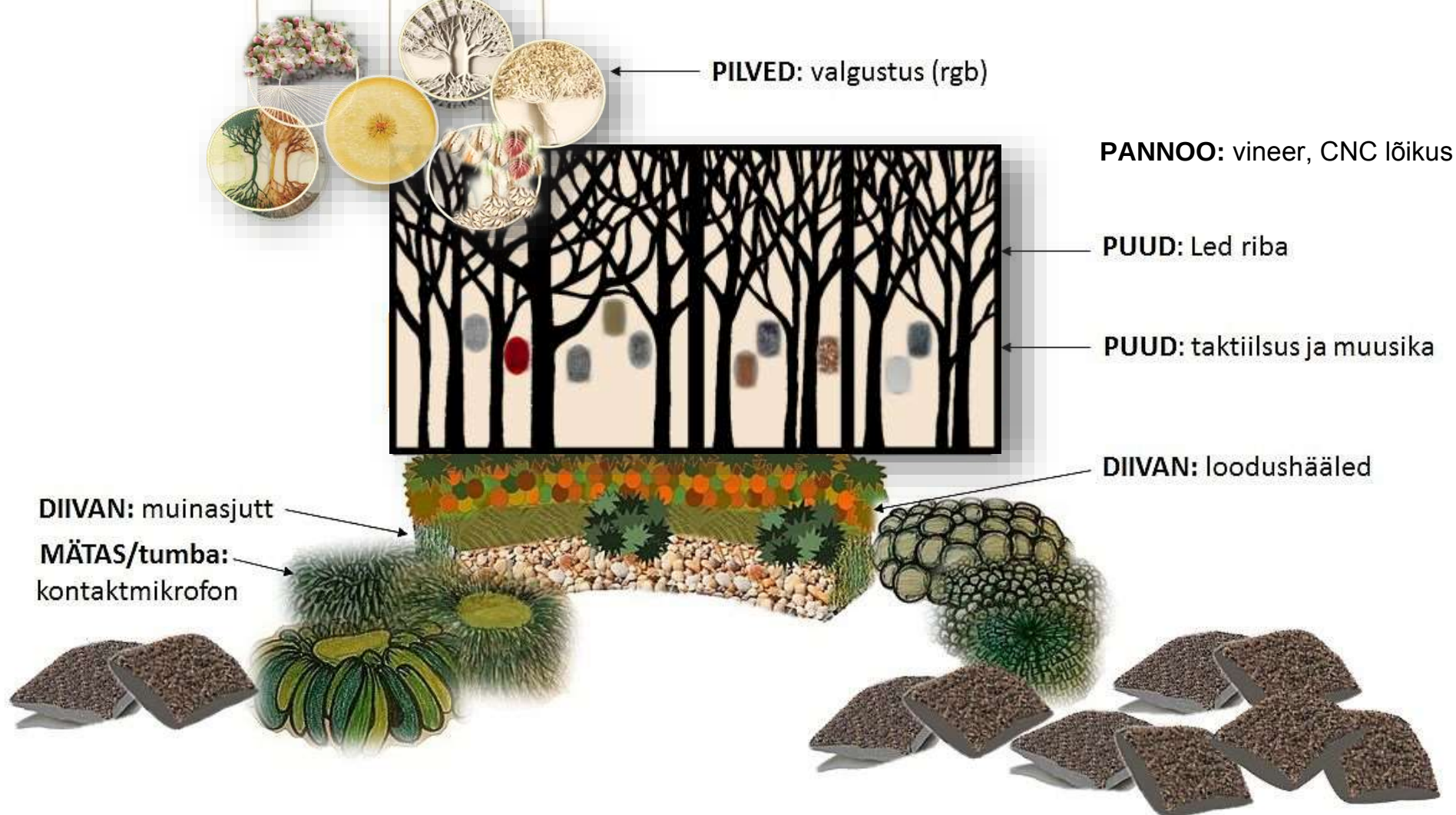
Anete Vihm (EKA Tekstiilidisaini üliõpilane)
Ave Liik (TLÜ Käsitööstehnoloogiate üliõpilane)

Järgmine

Ärge saatke paroole kunagi Google'i vormide kaudu.

Google pole seda sisu loonud ega heaks kiitnud. [Väärkasutusest teatamine](#) • [Teenuse tingimused](#) • [Privaatsuseeskirjad](#)

Google Vormid

Anda erivajadustega lastele võimalus läbi tunnetusliku puhkeala tajuda (kogeda) iseseisvalt või kõrvalist abi kasutades välismaailmast saadavaid aistinguid.

Loodavatest installatsioonidest ... nn **muusikamets**

- laest ripuvad pilved, kuhu on paigutatud rõngastes käsitööpuumotiivid ja päike. Lisatakse klaashelmeid, teokarpe, puithelmeid;
- 90 cm diameetriga hularõngastesse on paigutatud/punutud makramee tehnikas jalgadel seisvad puud.
- rõngad kaetakse erineva struktuuriga kangaga, rõngaste/tekstiilpindade puudutamisel hakkab kostma seda materjali iseloomustav muusika (heliloojad loovad muusika, lähtudes materjalidest), rippuvatel puumotiividel võiks süttida ka valgus.

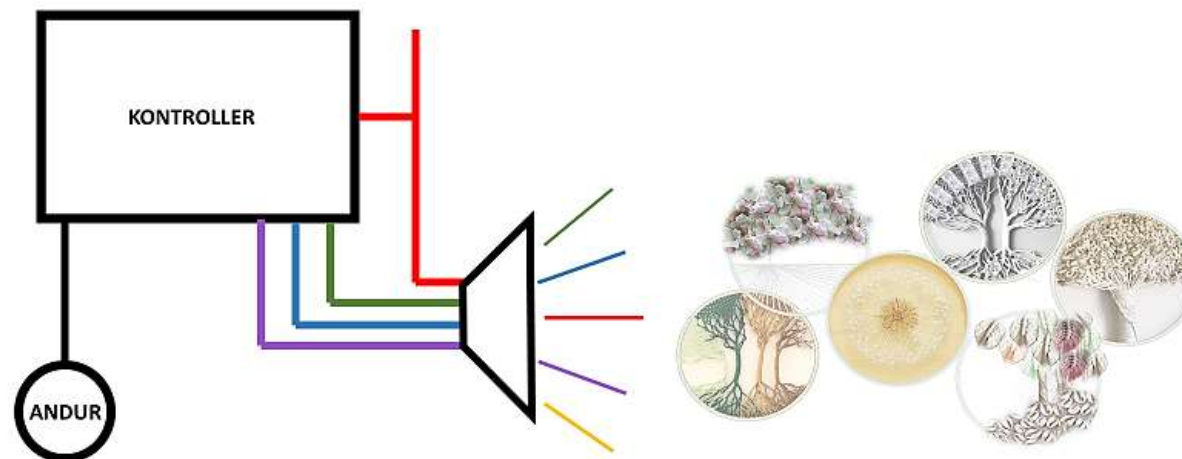
CLOUDS and SUN

Big hanging hoops have been fastened to the ceiling. Tree motives on it symbolise the sun and four seasons in a forest. SUN has been made in tulle embroidery technique, it is decorated with beads and flowers. CLOUDS have been made in macramé technique, effect-provoking details (seashells, beads, etc.) have been added. Spotlight illuminates the cloud motive.

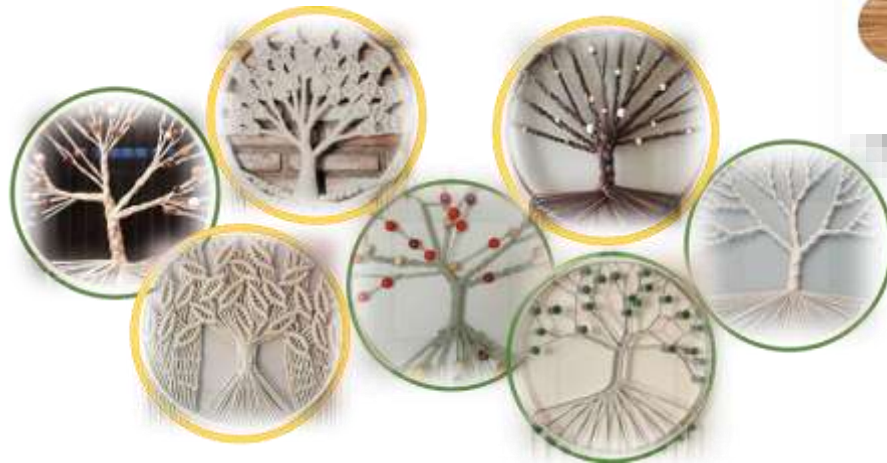
Authors: Tiia Artla (Tallinn University) and Ave Liik (student of Integrated Craft and Home Economics Technologies at Tallinn University).

Collaboration: Authors of sounds – Mihkel Tomberg, student of composition at Estonian Academy of Music and Theatre, and Rebeca Vilpuu from Georg Ots Tallinn Music College. Ege Berk Akgün, student of Tallinn University of Technology, and Toomas Orumaa from TTK University of Applied Sciences helped create the technical solution.

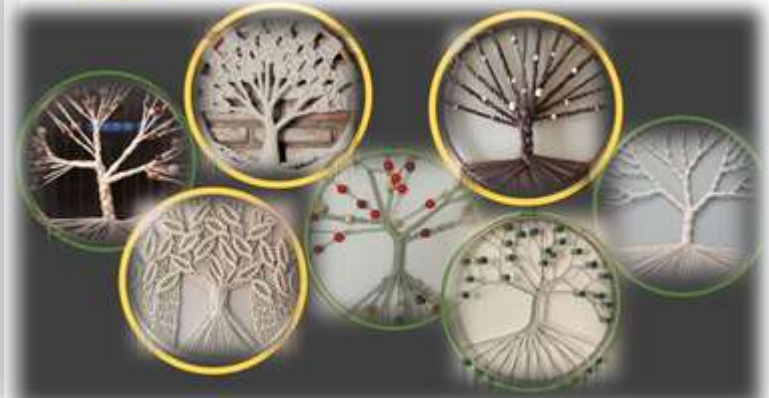
Toomas Orumaa
Tln Tehnikakõrgkool
Ege Berk Akgün
TalTech

Makramee tehnikas pilv
Tiia Artla

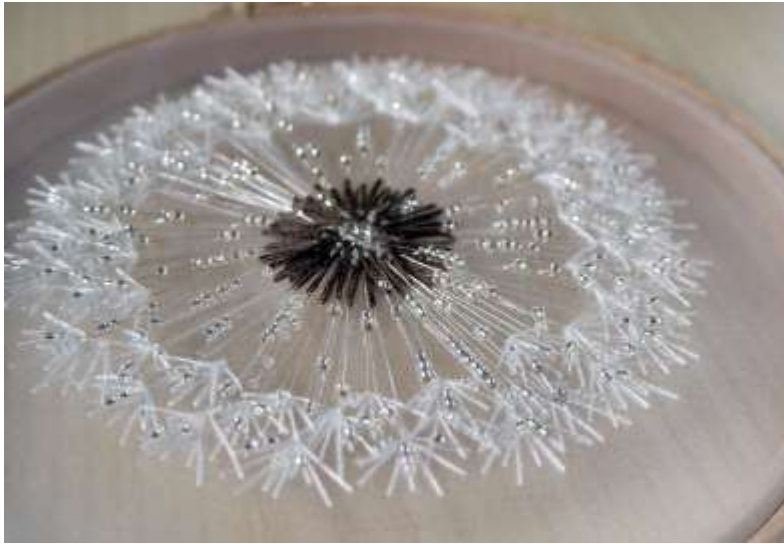
Jana Kadastik

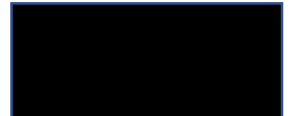
PÄIKE ja PILVED

Tiia Artla
Ave Liik
TLÜ üliõpilane

Inspiratsioon

Päikesemotiiv
tülltikandis ja
valgel/beežikal tüllil
kollaste ja pruunide
lõngadega.
Kollastele
lõngadele
lisanduvad
metallikniidid, kuhu
lükitakse
kinnitatakse väikesi
helmeid. Südames
oranž/terrakota
värvi helmed.

Päikese valmistamine

Ave Liik
TLÜ üliõpilane

Materjalid ja töövahendid

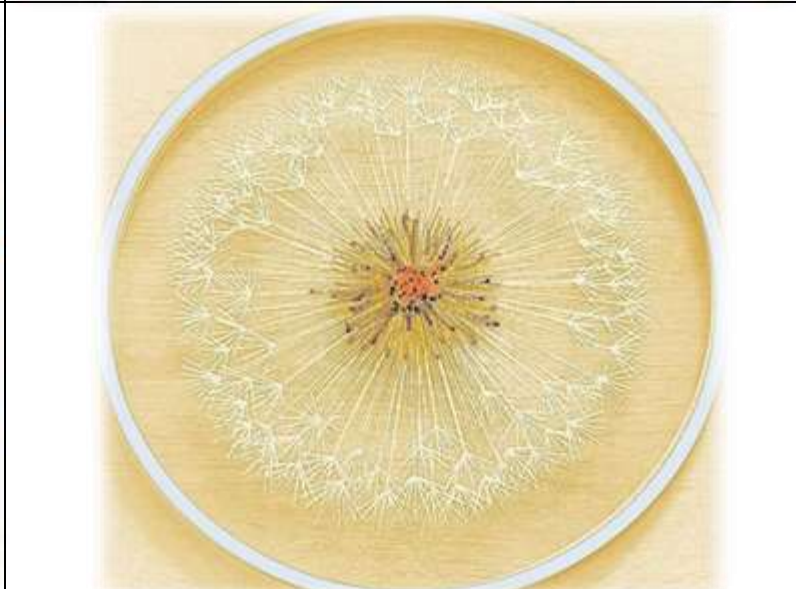
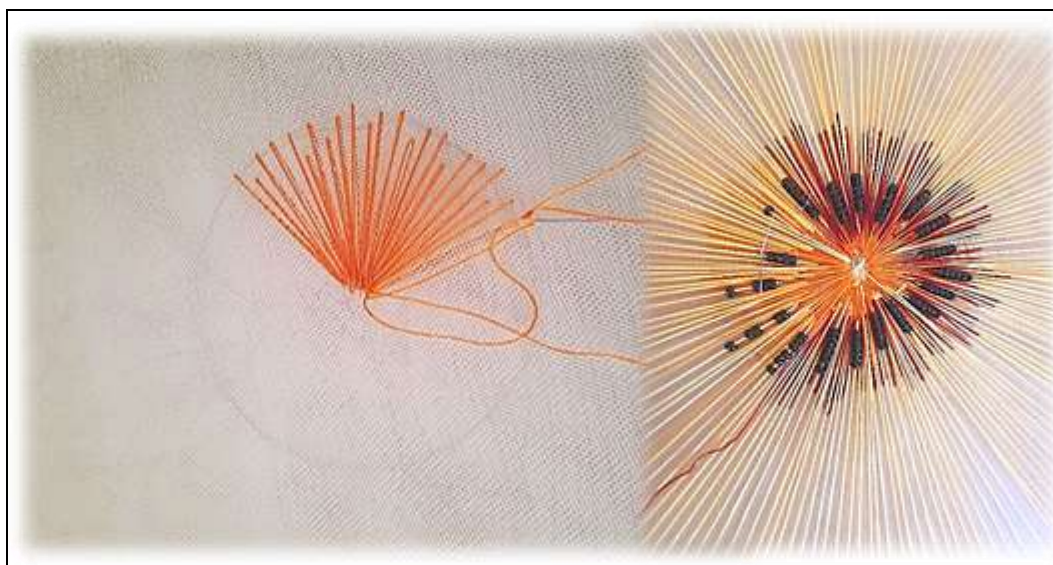
- Kalakapaber
- Sirkel
- Joonlaud
- Puuvillane nõör Botman, 3 mm
- Kollane polüestritüll
- Hularõngas 90 cm
- Nööpnõelad
- Tikkimisnõel
- Käärid
- Heegelniit (kollane, oranž, tumepunane, must)
- Metalliklõng (kuldne)
- Läbipaistev niit
- Helmed
- Teokarbid
- Puithelmed
- Puidust õied
- Kangalilled

Töökäik

- Puuvillane nööri on nööritud tihedalt võimlemisrõnga ümber.
- Kalka paberile joonestatud ring. Joonisel leia keskpunkt ja joonestasin 2 ringi.
- Järgmisena lõika ja kinnita tüllmaterjal ümber rõnga.

PÄIKE
Ave Liik
TLÜ üliõpilane

TALV Inspiratsioon

Talveteema võiks siit alguse saada.

Täpselt üks ühele ei ponnistaks.
Võiks olla üleni valgena.
Peale kinnitaks klaassädelevad
helmed.

Rippuvaid juuri ei ole vaja.

Ave Liik TLÜ üliõpilane

TALV (makramee)

TALV
Ave Liik
TLÜ üliõpilane

SUVI - Inspiratsioon

Inspiratsioon

Võiks eeskujuks võtta suveeteema lahendamisel. Pildil on tegemist väikese rõngaga, meil suurega. Seega kõik läheb suuremaks ja detailirohkemaks.

Juurestiku osas kasutada teokarpe. Lehtede puhul võiks sisse tulla kerge pastelne värvivalik. Rohekad kollakad, beežid toonid.

Rippuvaid juuri ei ole vaja.

Ave Liik
TLÜ üliõpilane

SUVI

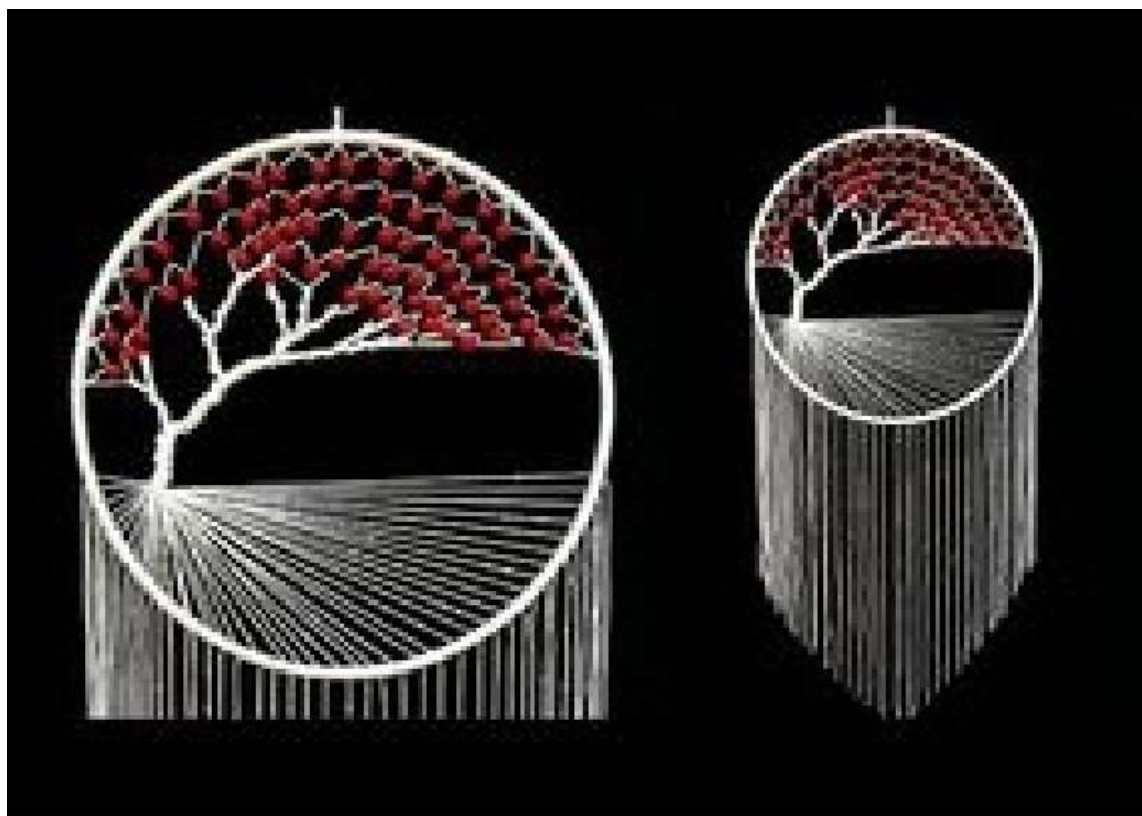
Ave Liik

TLÜ üliõpilane

KEVAD - Inspiratsioon

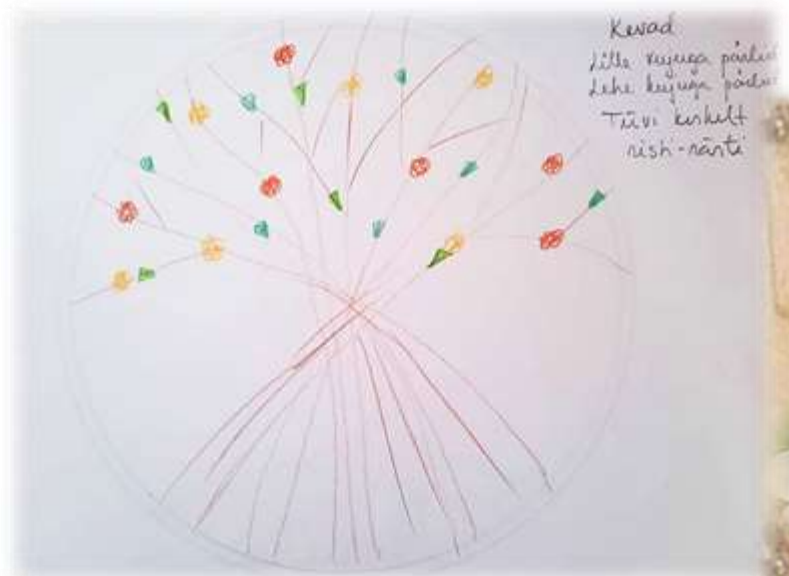

Kevade teemaks. Punaste helmeste asemel kasutada midagi, mis võiksid meenutada pigem õisi, ehk oleks õitsev puu.

Võra lahendus võiks ka olla pisut teisem kui praegu, kas näiteks oksaharud jooksevad lõpuni.

Kõik rõngad kokku peaks moodustama värvis ühtluse, pigem heleda ühtlase fooni, mitte väga kirevat kooslust teha. Keskel on niigi suur kollane päike!

Ave Liik TLÜ üliõpilane

KEVAD
Ave Liik
TLÜ üliõpilane

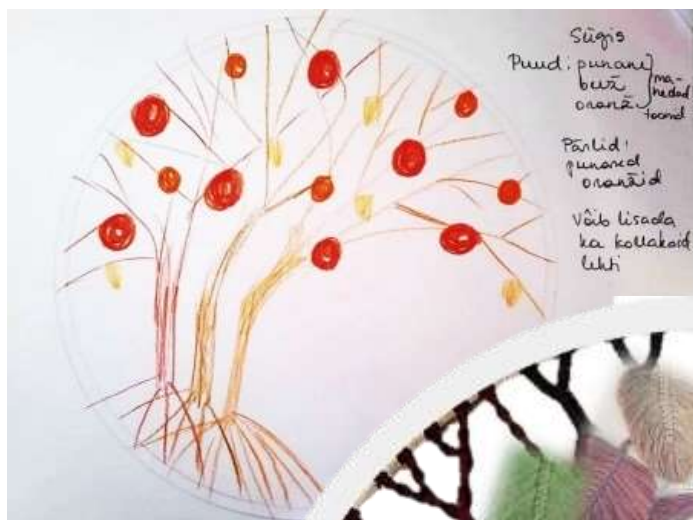
KEVAD

Ave Liik

TLÜ üliõpilane

SÜGIS - Inspiratsioon

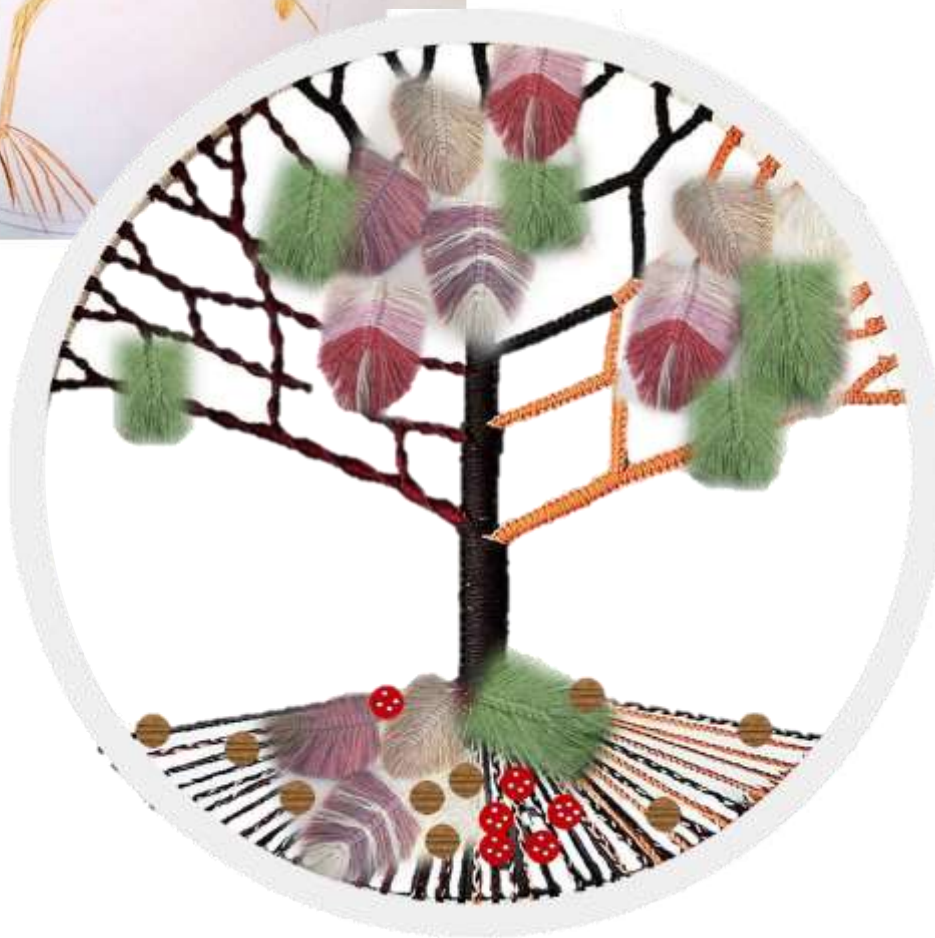

Ave Liik
 TLÜ üliõpilane

Võiks eeskujuks võtta sügiseteema lahendamisel. Värvivalik rohkem sügisele omane valida.

Okste osa lahendada teisiti (nt ka rohkem tuule käes painduvamatena) ja hularõngal selliseid värvikontraste ei looks, aga tooni vahed tekitaks, küll mitte vast nii järske. Võiks lisada punaseid suuri puu- või plasthelmeid.

SÜGIS
Ave Liik
TLÜ üliõpilane

MUUSIKAMETS ja PILVED

Tiia Artla
Ave Liik TLÜ üliõpilane

MUUSIKAMETS JA PILVED

Fotod: Üliõpilased, Jana kadastik, Tiia Artla, Pinterest

Tiia Artla
Ave Liik TLÜ üliõpilane

“Rand“

Kursuse KAASAV ELU NÄITUSE EKSPONAATIDE KAVANDAMISE PROTSESS

2021

Koostas:
Tiia Artla

Juhendajad:
Jana Kadastik, TLÜ ja, Tiia Artla TLÜ

Koostööpartnerid ja toetajad

Standard

Lipuvabrik

Carrington Textiles Ltd

Ruston Invest OÜ

Tallinna Tehnikaülikool (TalTech) – Ege Berk Agkün (üliõpilane)

Tallinna Tehnikakõrgkool – Toomas Orumaa (üliõpilane)

Tallinna Ülikool: üliõpilane Mari Nittim

üliõpilane Keiu Martinonis

juhendaja Tiia Artla

juhendaja Jana Kadastik

Fred Jüssi

Ivar Mölder

Tiia Artla

COGNITION AREA FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS – BEACH

Keiu Martinonis

Goals:

- Create playful, yet pro-learning rest area aids for small children that are suitable for use also for children with special needs (e.g. in the case of severe and profound learning difficulties).
- Created aids must be high-quality, reliable and cleanable.
- The aid should not encourage undesired behaviour in a student (e.g. materials with an unpleasant texture should not be used – the child does not want to be there, throws a tantrum, etc.).
- The created aid must be universal yet allow for adaptation according to an individual (special) need.

Cognitive rest area is designed as a “beac” with different tactility. In the central position, there is a design sofa. Its parts are made by using different techniques – these provide for different sensations from materials and for emotions to be experienced.

Underneath the surface of the sofa arms, there are areas that can be touched – and then sounds of nature are heard, e.g. birdsong, cries of sea gulls, lapping waves, wind, or a fairy-tale can be listened to, etc.

Inspiration: Old rotten and forgotten boat on the coast partly moss-covered and turned into turf-like object for lying on. Stones and seashells as an inseparable part of coastal milieu. Nature talks...

Recycling:

- Shredded cloth strips on the back of the sofa imitate natural turfs.
- On the back of the sofa, there are circles of textile – lower soft shred surface resembles moss.
- Sitting area created in chenille technique leaves an impression of soft grass or silky algae and symbolises rippling water.
- In the lower part of the sofa there are seashells, characteristic of a beach.
- On sofa arms, bulrush and other plants in coastal milieu are imitated.
- Wavy incrustation technique on the back symbolises seabed flora.

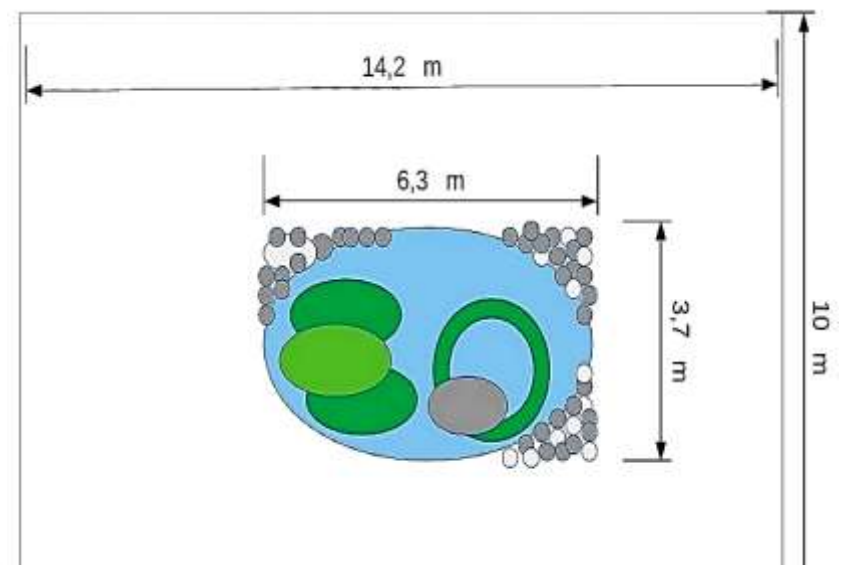
Authors: Keiu Martinonis (student of Integrated Craft and Home Economics Technologies at Tallinn University) and designed by Tiia Artla (Tallinn University).

Collaboration: Ege Berk Akgün, student of Tallinn University of Technology, and Toomas Orumaa from TTK University of Applied Sciences helped create the technical solution.

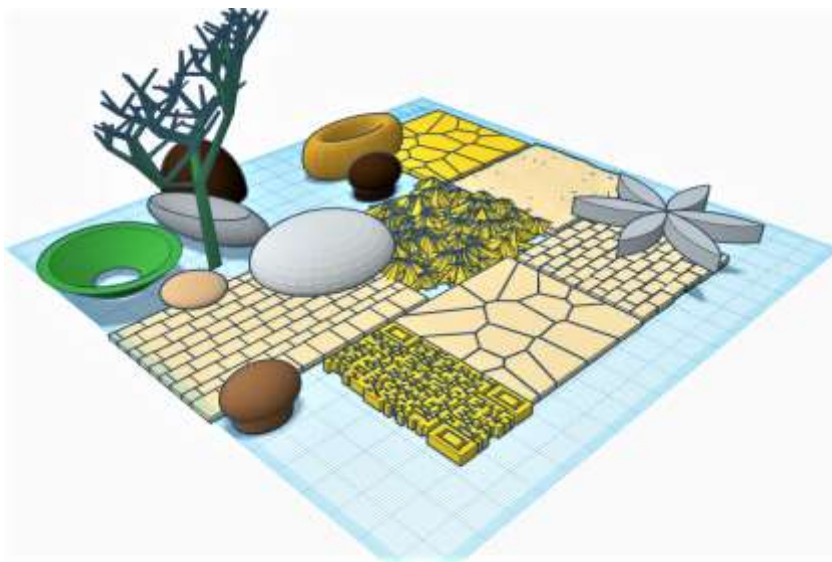

I
N
S
P
I
R
A
T
I
O
N

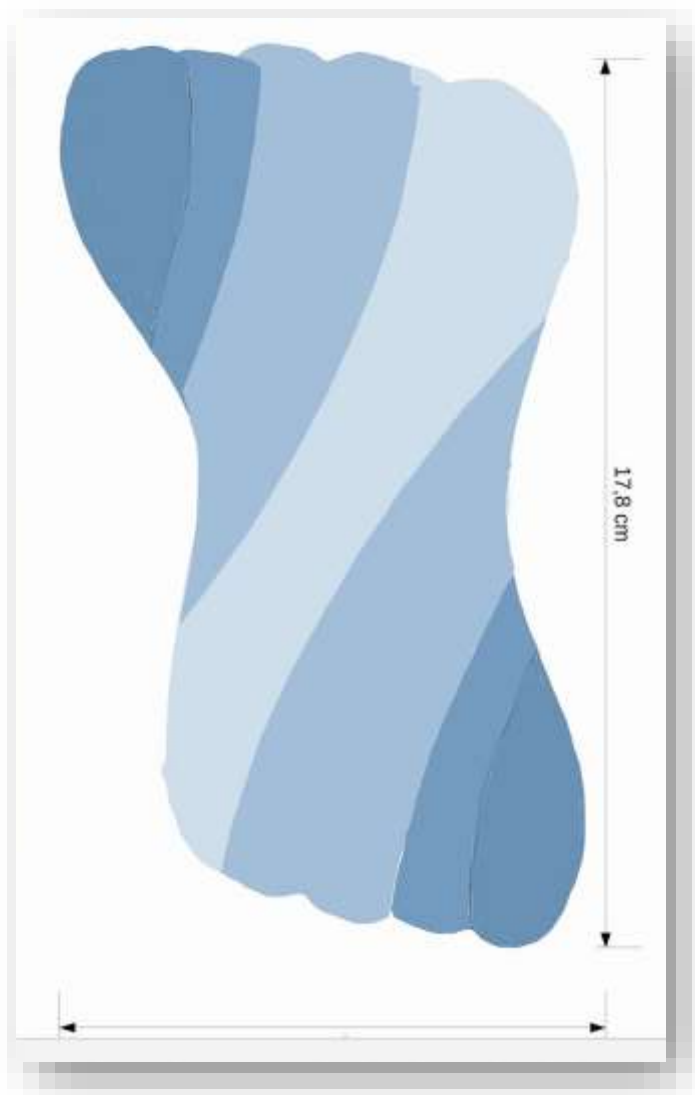

Inspiratsioon

Idee: Erivajadustega lastel/täiskasvanutel puudub ühiskondlikes asutustes võimalus ärritavast, väsitavast, häirivast keskkonnast eemalduda. Erihoolde asutusse mõeldud puhkeala, mis meenutab meeldivat looduslähedast keskkonda, kus pööratakse tähelepanu eelkõige positiivsete emotsioonide saamisele. Erivajadusega lastele ning täiskasvanutele mõeldud rannakive meenutav puhkeala. Puhkeala võib/ saab kasutada arendava õpikeskkonnana (kognitiivsed, motoorsed, igapäevaoskused ja kommunikatsioon). Ala on varustatud erinevate suurustega kive meenutavate suurte lebolatega, millel saab lesida. Väiksemad kive meenutavad padjad loovad meeolelu ning võib ka nende vahele peitu pugeda. Kõiki detaile on võimalik vastavalt enda soovile ümber paigutada, tekitades endale mõnus turvalise keskkonna

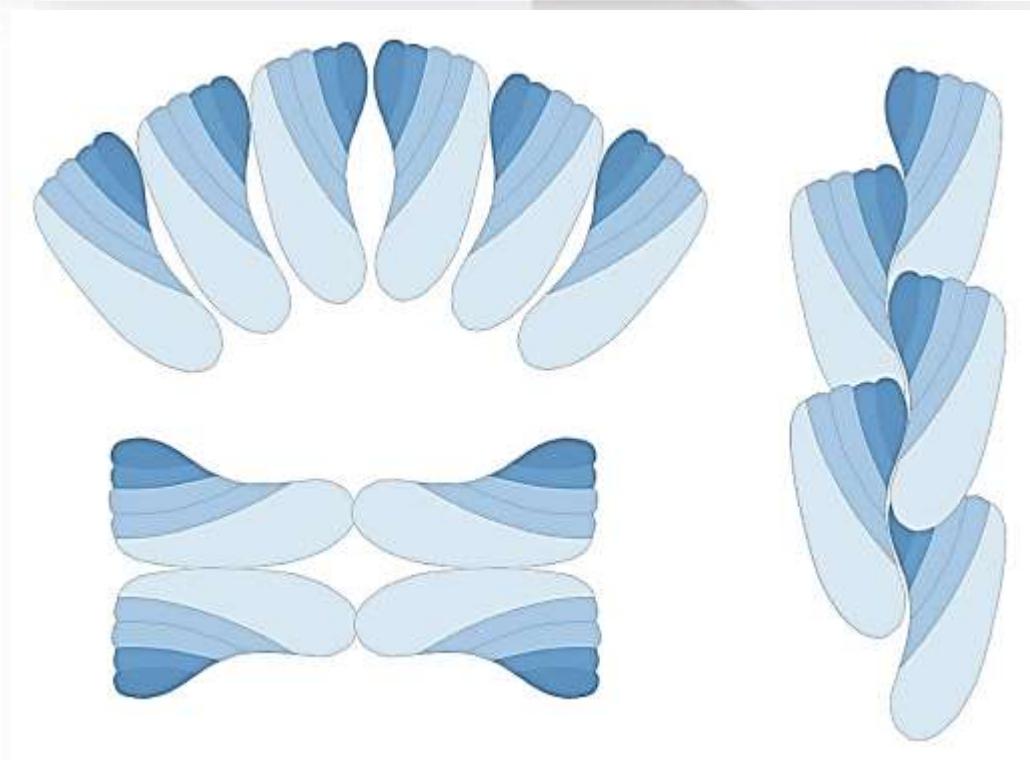

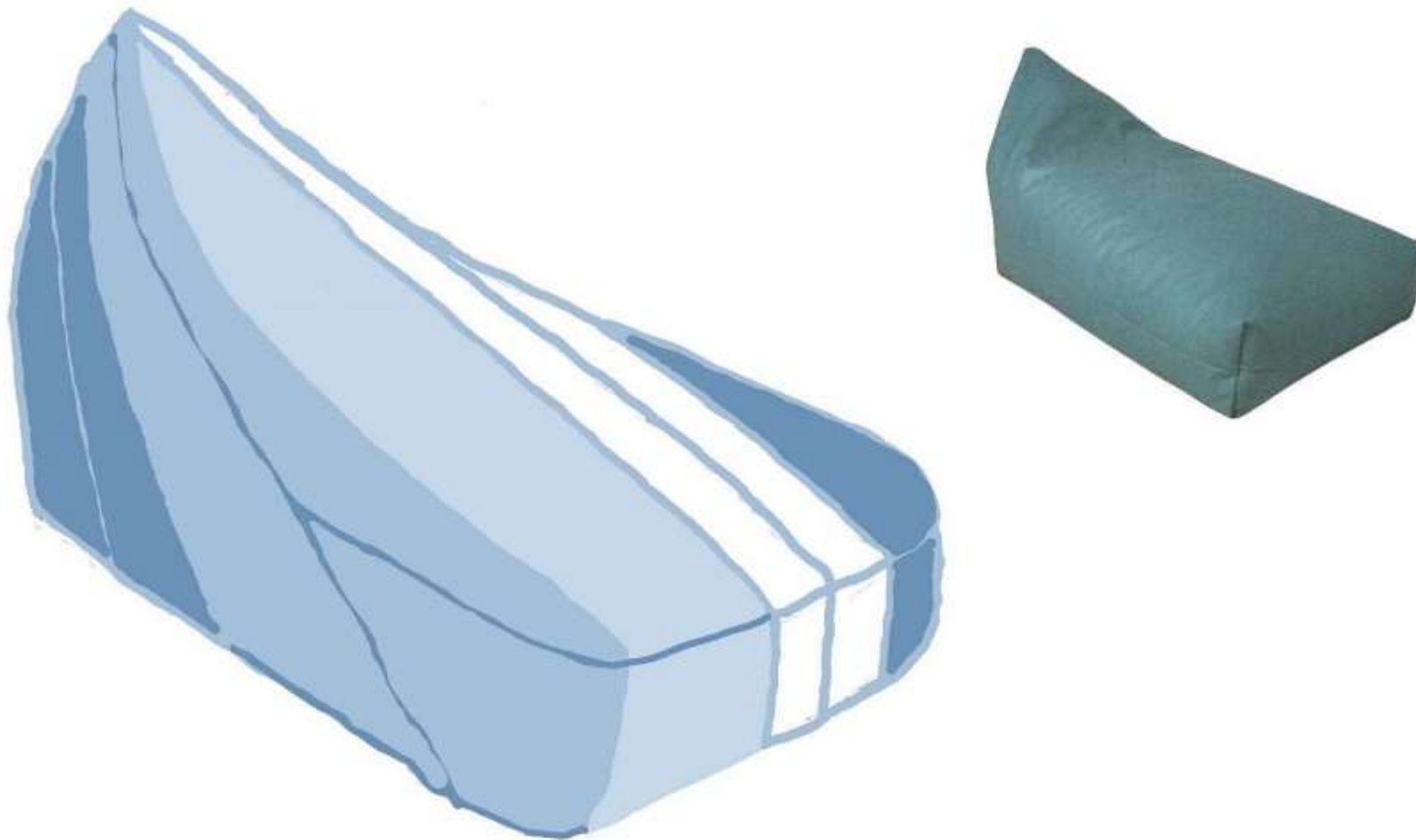
Keiu Martinonis

TLÜ üliõpilane

Idee arendus.

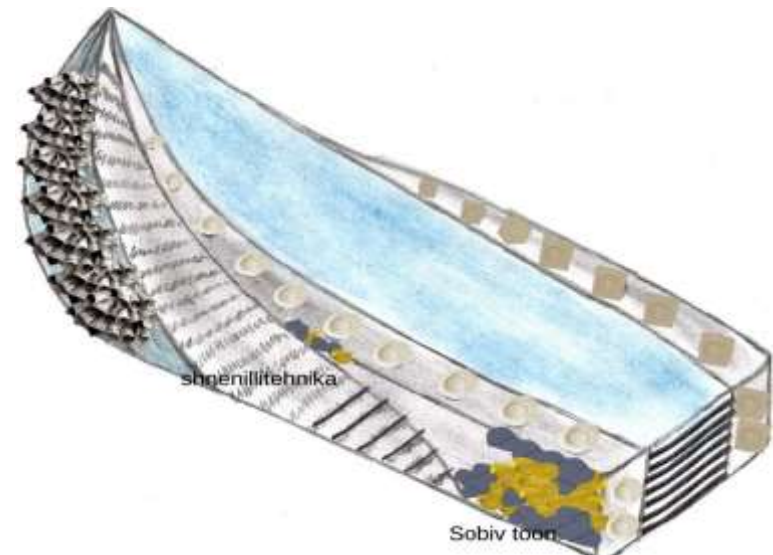
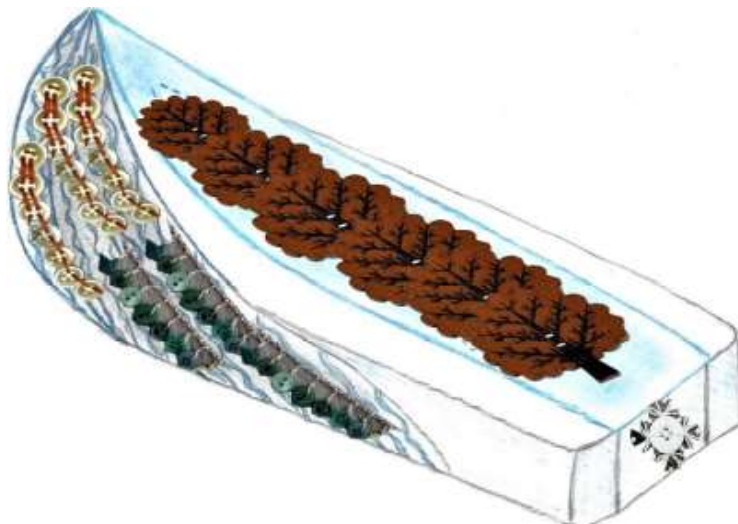
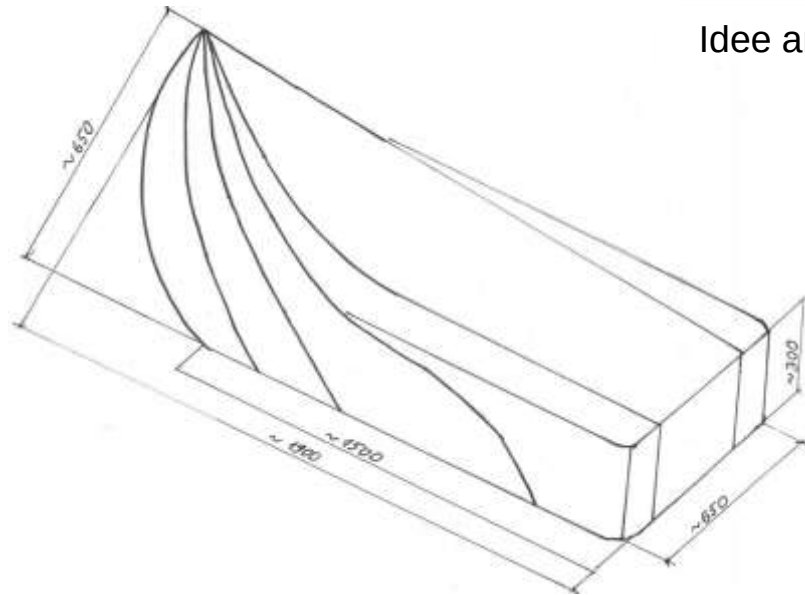

Idee arendus.

Kottool inspiratsiooniks. Ilmselt täidetud kraanulitega. Mina teeksin Päikeseküla soovil küll kottooli aga teeksin poroloon täidisega ja kujundaksin reljeefseks. Äärepoolsed osad oleksid kõrgemad ja helesinisega osa keskel oleks kõige madalam. Seondub mereteemaga ja kuju meenutab paati.

Idee arendus.

Inspiratsioon

Vana pehkinud unustuse
hõlma vajunud paat ranna-
alal, mis on osaliselt
sammaldunud ja muutunud
mättalaadseks
lebamisaluseks.

Kivid ja teokarbid kui
rannamiljöö lahutamatu osa.

Loodus kõneleb ...

Taaskasutus

- Riideribadest narmastehnika seljatoel imiteerib mähtaid.
- Seljaosas tekstiiliringidest madalam pehme narmaspind.
- Šenillitehnikas istumisosa annab mulje pehmest murupinnast.
- Lebola allosas kas kivid või teokarbid, miks sageli rannale omased.
- Diivani otstel imiteeritakse kõrkjaid jt taimi rannamiljööös.
- Tagumise osa laineline inkrustatsioonitehnika sümboliseerib laineid või virvendavat vett.

Tiia Artla

Keiu Martinonis TLÜ üliõpilane

INSPIRATSIOON

Akvaarium – veealune maailm

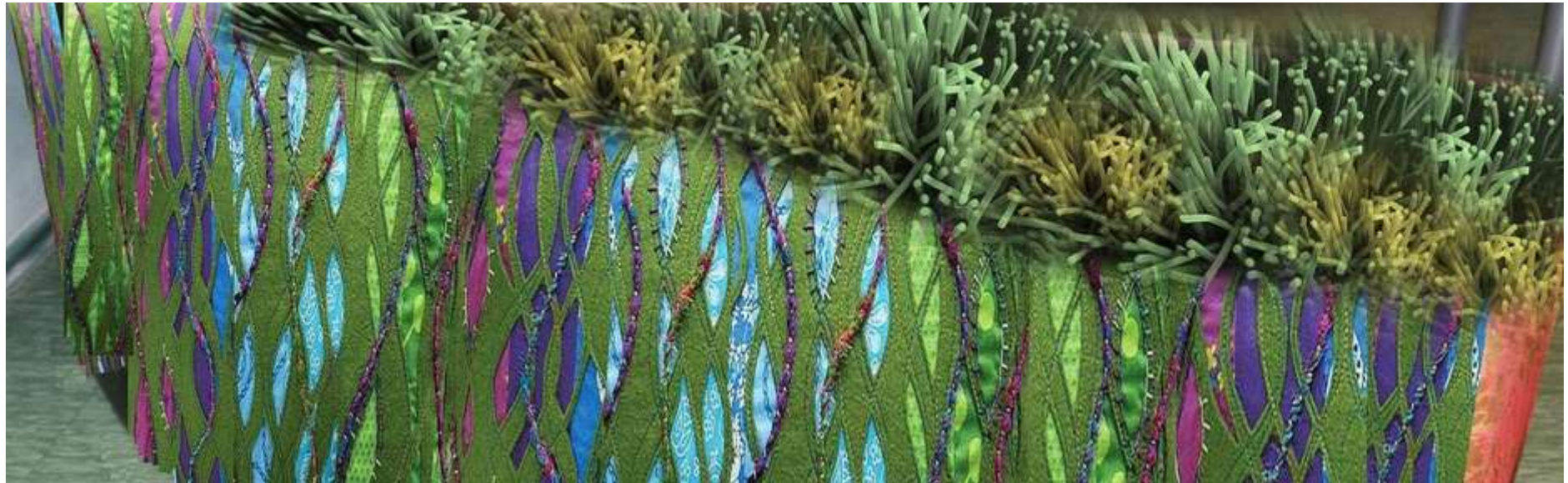
INSPIRATSIOON

Akvaarium – veealune maailm diivani tagusele

Keiu Martinonis

TLÜ üliõpilane

Keiu Martinonis

TLÜ üliõpilane

Keiu Martinonis

TLÜ üliõpilane

VEES SULAVA KILE TEHNIKA – Keiu Martinonis (fotod: Pinterest ja Keiu Martinonis)

Materjalid ja töövahendid

- 100% Mikropolüester eri toonides aasaline froteelõng “Alize”
- Viltkanga lõikejäägid
- Vees sulav kile
- 100% polüester eriti tugev niit nr 40
- Õmblusmasina nõel nr 100
- Käärid
- Nõel
- Õmblusmasin

Töökäik

1. TRAAGELDAMINE

Uue tekstiilpinna saamiseks, kus suurimat rolli mängivad erinevad materjalid, mitte niivõrd masinpisted, on moodus:

- vees sulav kile laotatakse lauale lahti;
- selle peale kujundatakse kas lõngades/niitidest, riideribadest/tükkidest soovitud kompositsiooniline lahendus;
- seejärel kaetakse kõik teise kilekihiga ja kinnitatakse nõõpnõeltega.
- et kilekihid omavahel rohkem haakuksid ja õmmeldav pind ei oleks väga kohev, võiks enne traageldamist materjale läbi küpsetuspaberi triikida;
- siis traageldatakse kogu pind nii, et saaks minna masinaga õmblema.

2. ÕMBLEMINE ÕMBLUSMASINAGA

- Materjalide kinnitamiseks peab tegema niipalju pisteridu, et kõik materjalid oleks omavahel ühendatud ja ei pääseks hiljem nõ liikuma.
- Õmmelda võib juhuslike ridadena, ruudustikena, triipudena või ka eelnevatele lisaks rohkem kompositsiooni järgides.
- Sellist suuremat materjalipinda kahe kiletüki vahel võib masinal kinnitada raami kasutamata.

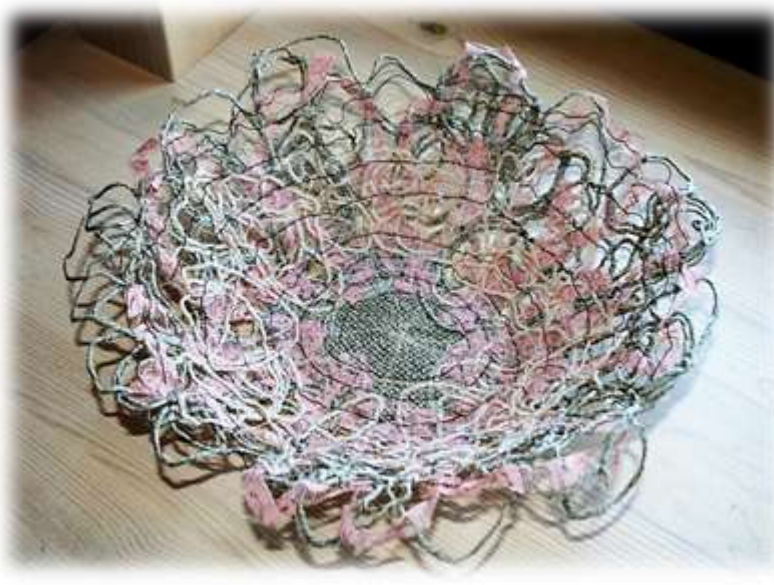
- Niidistiku õmblemise käigus võib peale lisada pinna imestamiseks kas lõngu või riidetükke/ribasid ja kinnitada kõik masinpistetega.
- Peenemat niiti kasutades peaks õmmeldav tulema olema tihedam ja jämedama niidi korral saad hõredamaid pindu/ vorme kujundada.

3. VIIMISTLEMINE

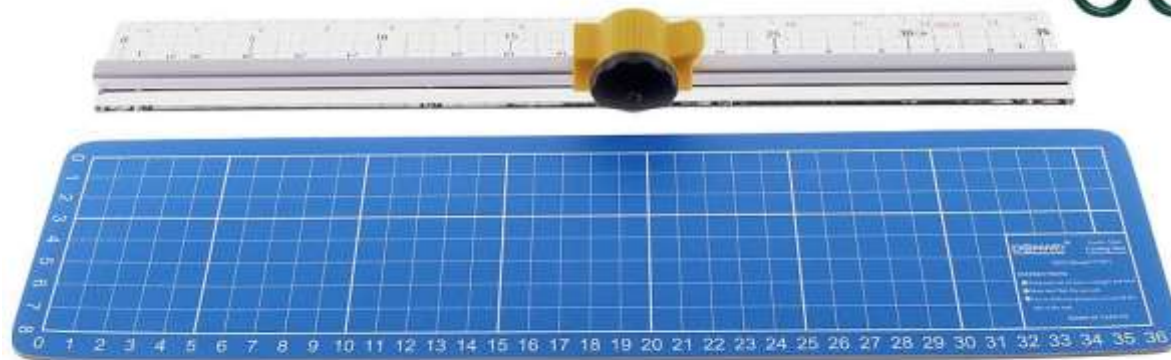
- Kile sulata kas veekausis või voolava vee all = jahe vesi!
- Vormi märg kujund triikimisalusel õigeks, lase taheneda ning triigi läbi kanga kuivaks.
- Vajadusel tärgelda.

Valminud uut materjali võib mingil alusel tärgeldades vormida – kausid, vaasid, potid jm dekoratiivvormid.

Materjalid ja töövahendid

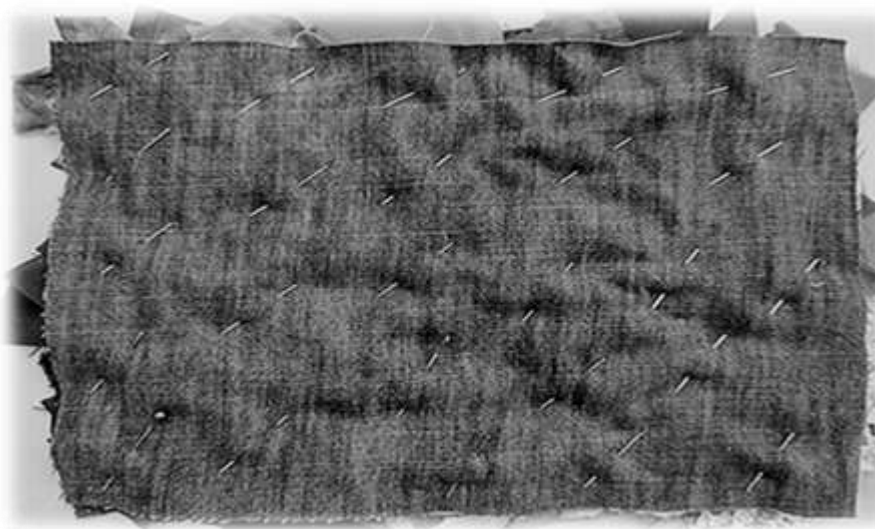
- Õmblusniit 100% polüester eriti tugev niit nr 40
- Nõel nr 100
- Nööpnõelad
- Tikkimisnõel
- Käärid
- Joonlaud
- Lõikematt
- Šenilltehnika lõikur
- Õmblusmasin
- Õhem polüesterkangas (eri toonides)
- Hall mööbliräie

Töökäik

1. TRAAGELDAMINE

- Vali põhikangas ja kahe põhikanga kihi vahele aseta erinevat tooni kangastest kihid.
- Vahekihid võib laduda ka väikestest kangtükkidest ja eritüüpide kangaste segu lisab valmis tööle tekstuuri.
- Kangad võiks toonide alusel rühmitada, kuid tegelikult saab sellega nõ mängida, vahekihtide erineval viisil asetamine annab erinevaid efekte.
- Aseta põhikangas vahekihtidele ja kinnita nõöpnõeltega.
- Suuremad pinnad lisaks traageldada.

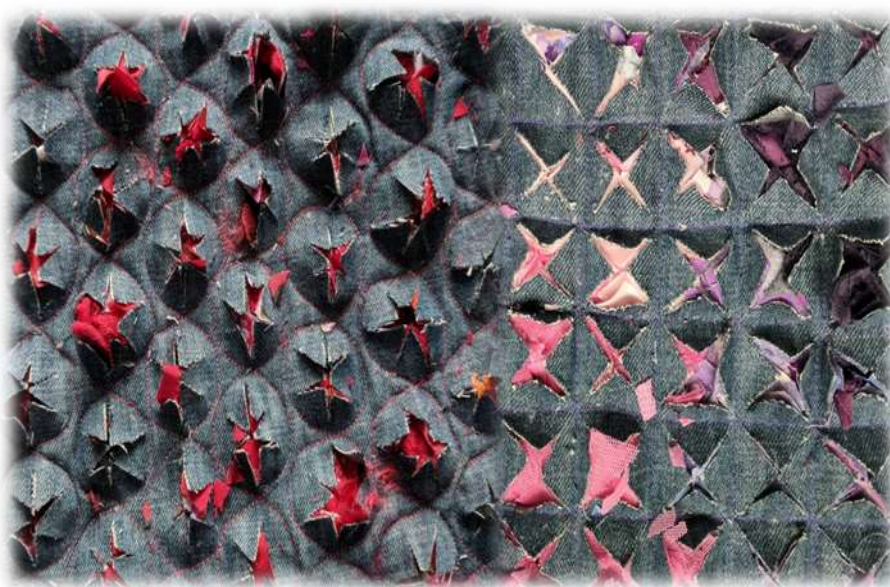
2. ÕMBLEMINE ÕMLUSMASINAL

- Mööblikangas on küllaltki jäik ja paks kangas, seetõttu võiks masinal õmmeldes õmblusriidade vahe olla 2 cm. Kui 1 cm read õmmelda, siis ei pruugi vahekangaste värvilisuse efekt esile tulla.
- Pisteridade suunad sõltuvad sellest, millist tulemust soovitakse saavutada. Enimlevinud viis on õmmelda diagonaaljoontena, aga võib pinda kujundada ka otseridadena, ruuduliselt või näiteks ringjalt õmmeldes.
- Õmblemist alusta pinna keskest.

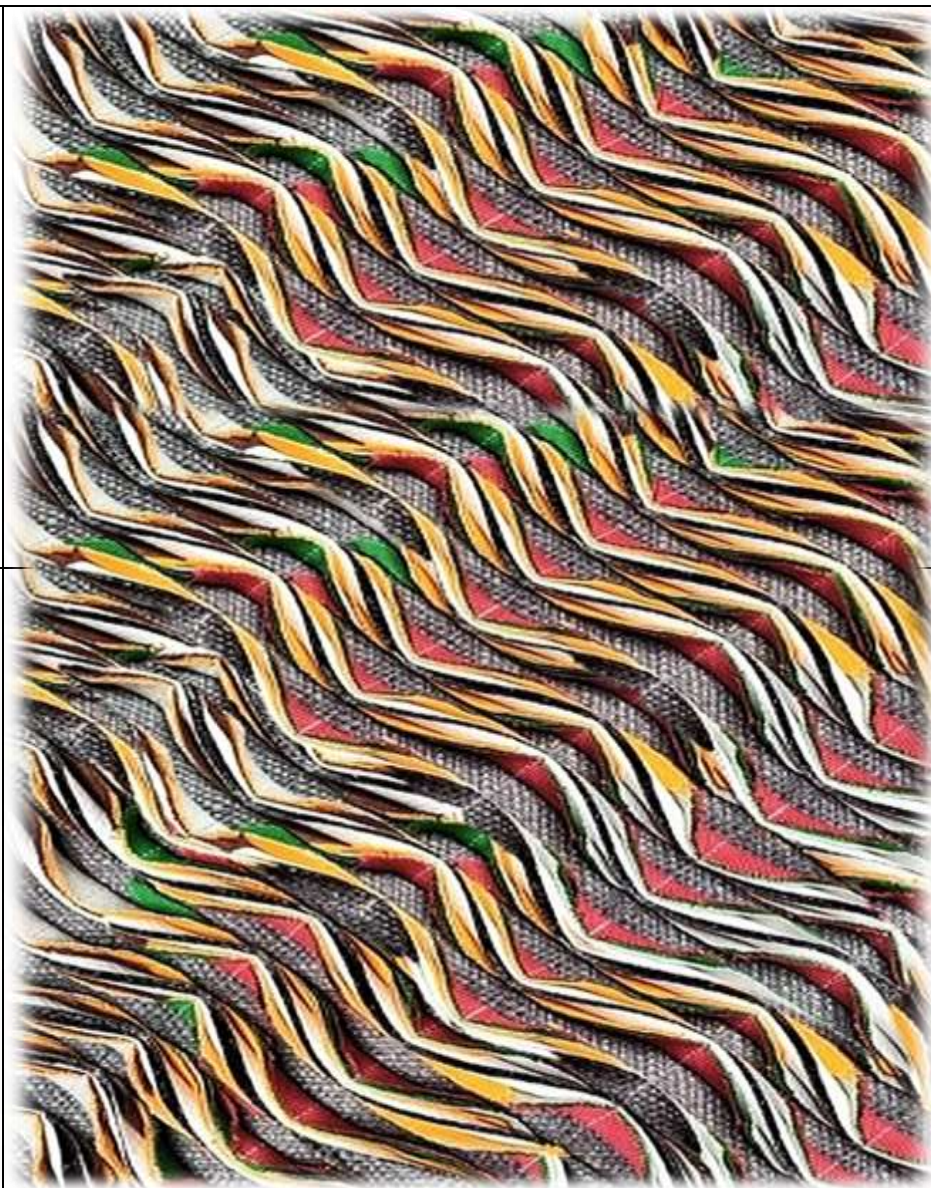

3. VIIMISTLUSTÖÖD

- Õmblusridade vahelt lõigata ketasnuga kasutades pealmine kangas ja vahekihid lahti.
- Ettevaatust! Põhjakangast ei tohi läbi lõigata, vaid kiht kihilt lõigates suunduda põhjakangani.
- Ruuduliste õmblusridade kangad lõigata lahti ruudu ulatuses kas nelja diagonaallõikega või ka viie sisselõikega.

- Šenilltehnikas pinna saab kujundada ka lainetavaks. Kõik lahtilõigatud read suruda ühes suunas maha ning õmmelda masinpestereaga kinni. Valida soovitud laine laius ja õmmelda uus rida kinni nii, et suruda lõikeread maha vastassuunas eelmise õmblusrea suhtes.
- Šenillitehnika mixid võivad olla väga maalilised, kui vahekihtide värvitoone on oskuslikult valitud ja kahe põhikanga vahele paigutatud, samuti „mängivad“ kaasa valitud pinnastruktuurid.

VILTKETATEST NARMAPIND – Keiu Martinonis (fotod: Pinterest ja Keiu Martinonis)

Materjalid ja töövahendid

- Õmblusniit, 100% PES, 1000 m, DIXI, Moon, Coats Astra
- Nõel nr 90
- Nööpnõelad
- Tikkimisnõel
- Käärid
- Käsitöövilt
- Mööblikangas
- Õmblusmasin

Tööriist

1. PINNA KUJUNDAMINE

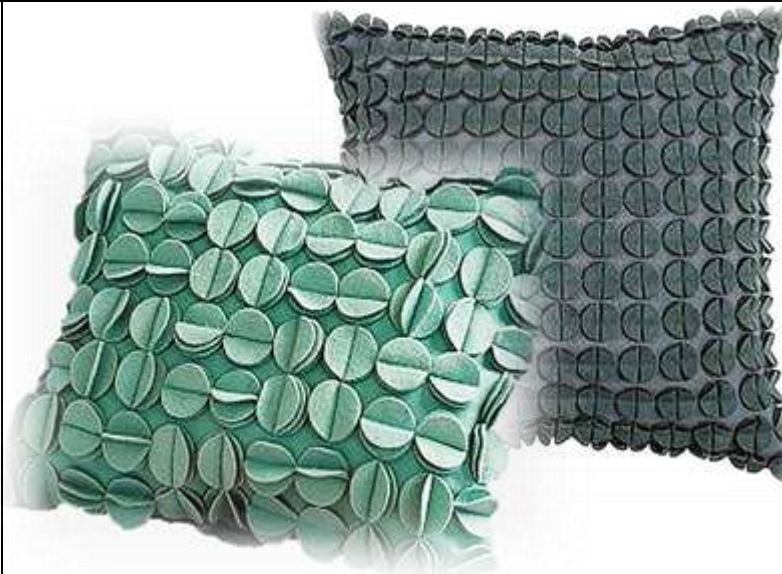
- Lõika viltmaterjalist või kangast, mis lõikamise järgselt ei hakka hargnema (mööblikangad) kettad (5 x 5 cm).
- Grupeeri kettad värvi järgi ja triigi pooleks.
- Narmapinna saad, kui kettaid asetad tihedamini eelnevalt kinnitatuid sõrmega ülespoole lükates.

- Õmble masinaga kettad aluskangale, **alustades keskelt**, mööda kokkuvolditud kortsu, ükshaaval. See muudab elu lihtsamaks ja sa liigud nurkade suunas.
- Vahevahel võid laiselda ja ükshaaval õmblemise asemel õmmelda paar nõõrimustrina ja õmmelda kõik korraga. Siis mine tagasi ja täida lüngad.
- Aluskangale võid kujundada ketastest kas korrapärase süsteemis ridu või kunstipärasemalt vabas stiilis paigutust.
- Kettaid võib asetada kihiti, näiteks erivärvilisi omavahel sobitades.
- Selles tehnikas jäävad efektsed nii hõredama paigutusega ketastest pind kui tiheda vabakujundusega nn narmapind.

- Efektsed on nii oskuslikult värviliseks kujundatud kui ka ühevärvilised tekstiilipinnad.
- Suuremamahuliste tööde korral peab arvestama asjaoluga, et materjalikulu on märkimisväärne ning ka valmiseseme kaal on seetõttu tuntav.
- Masinõmbluste puhul ei pea iga ketta värvivahetuse korral masinat uuesti ja ketta värvitoonis niidiga niidistama.
- Vali üks kõigi ketaste toonidega sobiv rulliniit ja õmble kettad alusele.
- Vabakujunduse kinnitamine on aeganõudev protsess, sest peate masinõmbluse sooritamisel sageli õmblemise suunda muutma.

Pahempidine aplikatsioon ehk INKRUSTATSIOONITEHNIKA - Keiu Martinonis

Betz White, Jenn Guneratne ja Keiu Martinonis fotod

Materjalid ja töövahendid:

- Õhemad kangaribad taustaks
- Käärid
- Õmblusmasin
- Triikraud
- Niit (erinevaid värve)
- Vilt (NÕUANNE: Parimate tulemuste saavutamiseks kasuta villasegust vilti, mis on vastupidavam kui 100% vill)
- Nööpnõelad
- Hajuv tindipliiats
- Broderiikäärid
- Jäme efektlõng
- Nõel

Töökäik

- Aseta kangaribad pikkade külgedega soovitud järjekorras. Aseta kaks esimest riba paremate pooltega vastamisi ja õmble 1 cm õmblusvaruga kokku. Vajuta õmblusvaru lahku.

NÕUANNE: Kanga tausta jaoks kasuta puuvillaseid ribasid või teiste projektide jääke.

- Kihista materjalid ja kinnita nõöpnõeltega. Märgista vertikaalsed jooned joonlaua abil umbes hajuva tindipliatsiga. Need jooned on sinu õmblusjuhendid.

- Kontrastse niidiga õmble masinaga lainelised jooned vertikaalselt üle kanga, kasutades märgistusjooni üldjuhisenä, eemaldades nõöpnõelu vastavalt vajadusele. Õmble mitu korda, tasakaalustades jooni ja võimaldades neil üksteist ristuvast üle kulgeda. Vaheta niidi värve ja katseta, lisades õmmeldud jooni.

NÕUANNE. Veendu, et jätsid õmmeldud joonte vahele piisavalt avatud kujundeid, et järgmises etapis saaks need välja lõigata.

-

- Torka teravate tikkimiskäärde tera ots õmmeldud kuju vildikihti. Kärpige vildist kuju ettevaatlikult, õmmeldud joone sees 2 mm, jättes vildi alla õmmeldud riide puutumatuks. Korrake, lõigates kujundid juhuslikult, paljastades taustakangast vastavalt soovile.

- Kaunista efektlõngaga, paigutades seda mööda õmmeldud jooni ja kinnita lõng oma kohale.

- Lisa soovi korral käsitsi tikitud või õmblusmasina valikust kaunistuspiste aktsente.

Keiu Martinonis

TLÜ üliõpilane

Fotod: Üliõpilased, Jana kadastik, Tiia Artla, Pinterest

“Mättad” Kursuse KAASAV ELU NÄITUSE EKSPONAATIDE KAVANDAMISE PROTSESS

2021

Koostas:
Tiia Artla

Juhendajad:
Jana Kadastik, TLÜ ja, Tiia Artla TLÜ

Koostööpartnerid ja toetajad:

Carrington Textiles Ltd

Standard

Lipuvabrik

Ruston Invest OÜ

Uuskasutus

I.D. Kangas OÜ

Eesti Kunstiakadeemia – Anete Vihm (tekstiilidisaini üliõpilane)

Sarah Mia Haabma (õpilane), Tallinna 21. Kool

Fred Jüssi

Malle Lüll

Tallinna Ülikool: üliõpilane Mari Nittim

üliõpilane Keiu Martinonis

juhendaja Tiia Artla

juhendaja Jana Kadastik

Aron Lips

Ivar Mölder

Ave Liik
TLÜ üliõpilane

Tiia Artla

Keiu Martinonis
TLÜ üliõpilane

Anete Vihm
EKA üliõpilane

Mari Nittim
TLÜ üliõpilane

COGNITIVE REST AREA (at the beach, near the forest) TURFS AND POUFS
Tactile so-called turfs (poufs), smaller and bigger, should connect the forest and coastal area.

Goals:

- Create surfaces with different tactility that stimulate senses – “TURFS”.
- Objects should allow for different learning and playful activities.

A collection of so-called turfs (poufs) and stones was created – placed on the floor, they can freely be placed elsewhere in a room. The collection also includes soft cushions on the floor where one can also lie down, read, draw, play or simply rest. Smaller and bigger so-called turfs and cushions are placed in the area. Bigger cushions are for lying down, allowing for less mobility. Smaller cushions are like a set of pillows that can be rearranged according to needs. Some “turfs” (poufs) have an area under their surface where sounds of nature are heard – for example, birdsong. Within these moss tufts, there are games for playing. One can jump on a trampoline tuft and crawl through a pipe tuft.

Authors from Tallinn University:

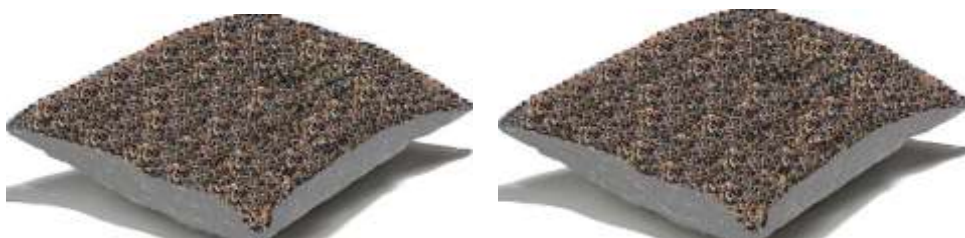
Mari Nittim
Keiu Martinonis
Kaidi Veller-Mägi
Ly Aurely Mekk
Ingrit Pless
Jana Kadastik
Tiia Artla
Anete Vihm (Estonian Academy of Arts)
Sarah Mia Haabma (Tallinn 21st School)

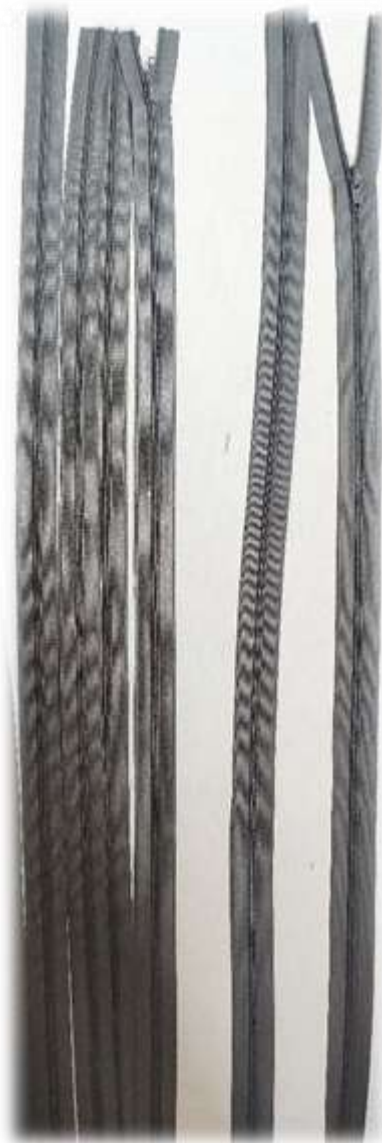
Collaboration: Aron Lips from Tallinn University helped create the technical solution. Malle Lüll from Hiiumaa weaved pillowcases from meshwork of a net on looms.

Puhkeala – istepadjad

Keiu Martinonis
TLÜ üliõpilane

- Alale paigutatakse - pehmed istealused põrandale, kuhu võiks ka pikali visata ja lugeda, joonistada, mängida või lihtsalt pikutada.

Keiu Martinonis
TLÜ üliõpilane

Carrington Textiles Ltd pakkus abi ...

Ruston Invest OÜ pakkus abi ...

Lipuvabrik pakkus abi ... Uuskasutus ...

Standard pakkus abi ... ja I.D. Kangas OÜ

MÄTTAD

Inspiratsioon

Anete Vihm

EKA üliõpilane

Disainiülesanne
Anete Vihm, EKA üliõpilane

- Luua mängulised ja samas õppetööd toetavad puhkeala vahendid väikelastele, mis sobivad kasutamiseks ka erivajadustega lastele (nt hooldusõppes).
- Luua meeli stimuleerivad, erineva taktilisusega pinnad – “MÄTTAD”.
- Loodud õppetööd toetav vahend peavad olema **universaalne**, samas võimaldades **kohandamist vastavalt individuaalsele (eri)vajadusele**.
- Komplekt peaks võimaldama erinevaid õppe ning mängulisi tegevusi.
- Loodud vahendid peavad olema kvaliteetsed , töökindlad ja **puhastatavad**.
- Vahend ei tohiks süvendada õpilasel mittesoovitavat käitumist (nt ei tohiks kasutada materjale, mis on ebameeldiva tekstuuriga ja laps seetõttu ei taha seal olla ja hakkab jonnima jms).

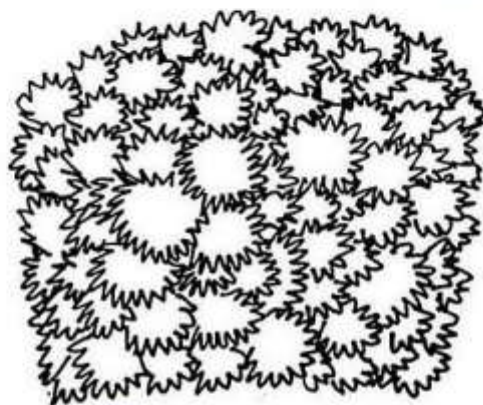
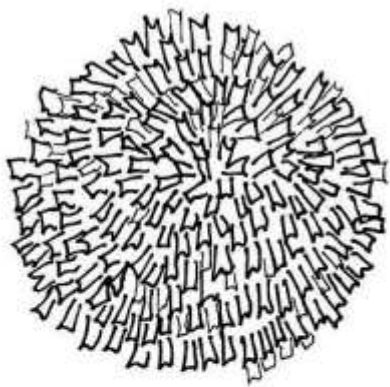

MÄTTAD
puhekalale
Anete Vihm
EKA üliõpilane

MÄTTAD
puhekalale
Anete Vihm
EKA üliõpilane

MÄTTAD
puhekalale
Anete Vihm
EKA üliõpilane

MÄTTAD
Puhekalale

Anete Vihm
EKA üliõpilane

MÄTTAD puhekalale
Mari Nittim
TLÜ üliõpilane
Tiia Artla

MÄTAS - Mari Nittim TLÜ üliõpilane

Materjalid ja töövahendid

- Mööblikangad
- lukk (30-50 cm)
- täitematerjal sisepadjale (vatiini ja porolooni jäägid)
- täitematerjal hoiupaikadele (herned/oad/riis vms lehtede sisse)
- sisepadja kangas (elastne)
- käärid
- õmblusniit
- nõel
- nõõpnõelad
- õmblusmasin

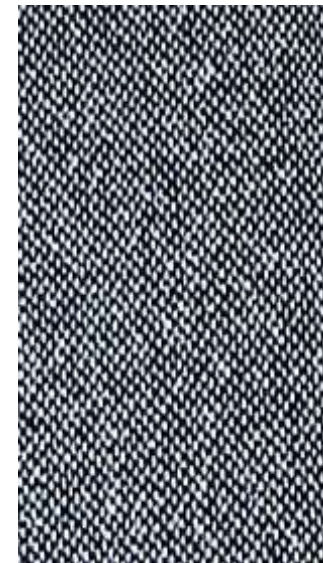

katus

põrand

alumine ring

lehed

Töökäik

- Kavand Anete Vihm (EKA tekstiilidisain)
- Lõika/õmble mätta põrand. Luku võid paigutada mätta alla või küljele.
- Lõika/õmble alumine ring põranda külge.

- Joonista lehed kangale. Lehtede pikkuse ja laiusega võib varieerida.
- Õmble lehed. Ja keera parem pool välja, nii et siseküljele tekivad taskud.
- Õmble esimene ring lehti alumise ringi külge. Arvesta välja mitut lehtede ringi vaja läheb. Lõika välja katus.

- Korda samme 3. ja 4.
- Õmble teine lehtede rida esimese lehtede ringi külge esimest ringi vastavalt vajadusele kokku võttes.
- Korda samme 3. ja 4. vastavalt sellele, kui palju leheringe vaja on.
- Õmble viimane leheriba katuse külge.
- Õmble see viimane lehtede ring mätta külge. Keera mätas õigetpidi.
- Õmble sisekott. Pane see mätta sisse.
- Täida mätas täitematerjaliga (vatiin/vatt/poroloon vms) ja täida lehed vastavalt soovile herne/riisi/oa kotikestega või muude esemetega (puuklotsid/helmed/täringud/korgid vms).

MÄTAS
puhekalale
Mari Nittim
TLÜ üliõpilane
Tiia Artla

MÄTAS - Mari Nittim TLÜ üliõpilane

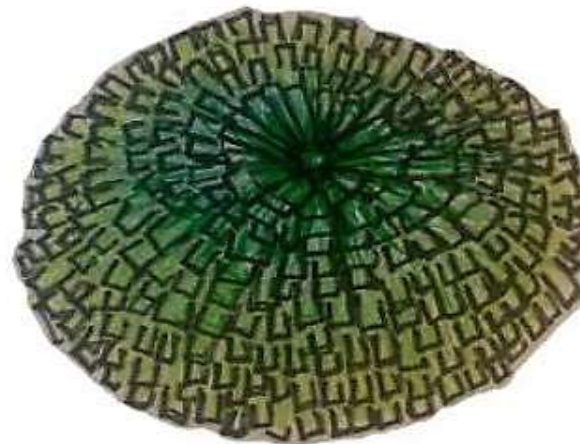
Materjalid ja töövahendid

- Mööblikangad
- lukk (30-50 cm)
- täitematerjal (porolooni jäägid)
- taaskasutatav ümar tumba
- käärid
- õmblusniit
- nõel
- nõöpnõelad
- õmblusmasin

Töökäik

- Lõika/õmble mätta alus/põrand. Lukk paigutada mätta alla.
- Lõika/õmble alumine ring põranda külge.

- Üks kangas jääb teistele põhjaks (nt sama, millest on alumine ring).
- Kangaribadele, millest tulevad lehed, joonista lehed, õmble siksakiga piirjooned ning lõika lehed ribadena välja.
- Õmble leheribad aluskanga külge.

- Jätka leheribade õmlemist kuni soovitud kõrgus on saavutatud. Iga järgmise ringi puhul õmmeldakse kokku võttes, et ring väiksemaks muutuks.
- Mätta puhul võib leheribadega jätkata lõpuni välja või panna peale katus.
- Juhul kui peale õmmeldakse katus, siis tuleb lõigata ja õmmelda õige suurusega kangatükk ning õmmelda see aluskanga ja viimase leheriba külge.
- Pane tumba mätta sisse.
- Pehmenda mätas porolooniga.

MÄTAS
puhekalale
Mari Nittim
TLÜ üliõpilane
Tiia Artla

MÄTAS - Mari Nittim TLÜ üliõpilane

Materjalid ja töövahendid

- puuvillane nõör
- jäme heegelnõel
- suured nõöbid
- täitematerjal (porolooni jäägid)
- taaskasutatav ümar tumba
- käärid
- õmblusniit
- nõel

Töökäik

- Heegelda/kasvata soovitud suuruses põhi/põrand.
- Heegelda põrandale ringselt vastavas suuruses küljeosa.
- Moodusta ühtlaste vahemaadega nõõbiaasad.

- Jätkates ringselt heegeldamist, alusta narmaste moodustamisega (ahelsilmustega), narmaste pikkus võiks varieeruda.
- Jätka narmaste heegeldamisega. Kahanda ringe kuni mätas on soovitud suuruses.
- Õmble nõõbid alumise ringi ümber.
- Aseta tumba mätta sisse ja pehmenda porolooniga.
- Vajadusel õmble kaks pool omavahel peitpistetega kokku.

MÄTAS
puhekalale
Mari Nittim
TLÜ üliõpilane

MÄTTAD – Mari Nittim
Jana Kadastik
Tiia Artla

MÄTAS - Mari Nittim TLÜ üliõpilane

Materjalid ja töövahendid

- heegelnõel
- mööblikangas, kangaärte ribad
- nõõrid, lõngad
- lukk 50 cm
- täitematerjal (porolooni jäägid)
- taaskasutatav ümar tumba
- käärid
- õmblusniit
- nõel, nõõpnõelad
- õmblusmasin

Töökäik

- Lõika ja õmble alumine ring, töötle lukk.
- Lõika sobivas suuruses katus ja õmble selle servale kangaääre riba
- Lõika kangast spiraal ja õmble katusega kokku. Aeg ajalt võib lisada õmbluse vahele kangaääre ribasid.
- Heegelda nõõrist katusele ringne kate. Kinnita servale narmad.
- Õmble masinaga lõngadest ja nõõrist narmaribad.

- Kui soovitus suurus on saavutaud, õmble spiraalne osa alumise detailiga kokku, lisades õmbluse vahele kangaääre ribasid.
- Õmble õmbluste peale narmaribadest read.
- Aseta tumba ümbrisesse, pehmenda porolooniga

MÄTAS - Mari Nittim TLÜ üliõpilane

Materjalid ja töövahendid

- mööblikangas, kangaäärte ribad
- nõõrid, lõngad
- lukk 50 cm
- täitematerjal (porolooni jäägid)
- taaskasutatav ümar tumba
- käärid
- õmblusniit
- nõel, nõõpnõelad
- õmblusmasin

Töökäik

- Lõika ja õmble alumine ring, töötle lukk.
- Lõika valitud kangad erineva suurustega nelinurkadeks.
- Õmble neist alumine riba ja õmble see põrandaga kokku.
- Õmble nelinurkadest ribad.
- Õmble saadud ribad omavahel kokku, et tekiks mätta ülemine osa. Saadud kuju võib olla ka ovaalse kujuga.
- Õmble mätta ülemine ja alumine ring kokku, lisa vahele kangaääre ribasid. Võta kokku, kus vaja, et anda mättale erilisemat kuju..
- Õmble masinaga lõngadest ja nõõrist narmaribad.
- Kinnita ribad õmbluste peale, täida mätas poroloonitükkidega.

MÄTTAD
Mari Nittim
Tiia Artla

MÄTAS - Mari Nittim TLÜ üliõpilane

Materjalid ja töövahendid

- teip
- tehisnahk
- nõõrid, lõngad
- lukk 50 cm
- täitematerjal (porolooni jäägid)
- Paberikorv, plastpudelid 1,5 l
- käärid
- õmblusniit
- nõel, nõõpnõelad
- õmblusmasin

Töökäik

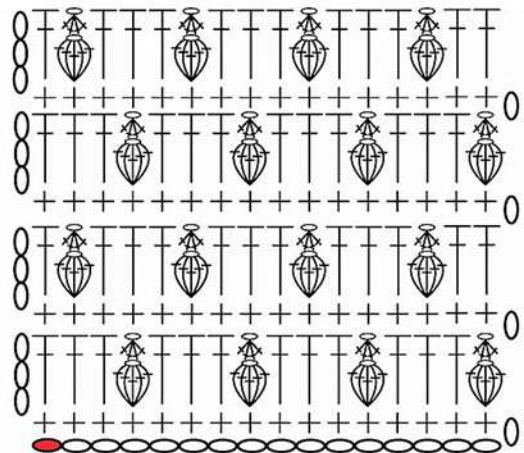
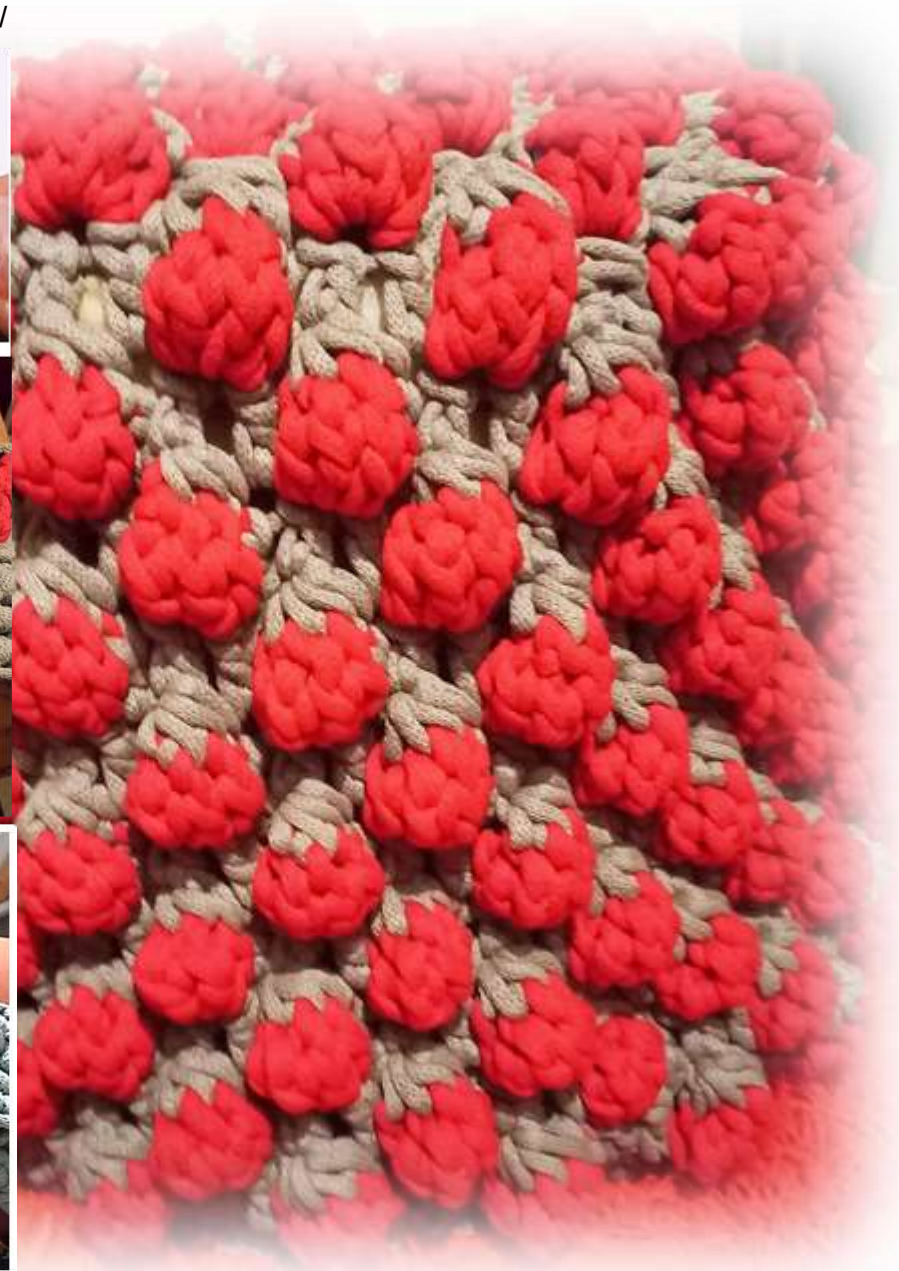
- Lõika ja õmble põrand lukuga.
- Lõika katus (põrandast väiksem ring).
- Lõika siilud ja õmble need omavael kokku.
- Ühenda katus ja siilud omavahel
- Õmble nööri ja lõngadest narmaribad.
- Kinnita narmarobad õmbluste peale.
- Õmble mätta pealmine osa põrandaga kokku.
- Aseta mättasse paberikorv, mille sees täiteks plastpudelid.
- Pehmenda sisu porolooniga.

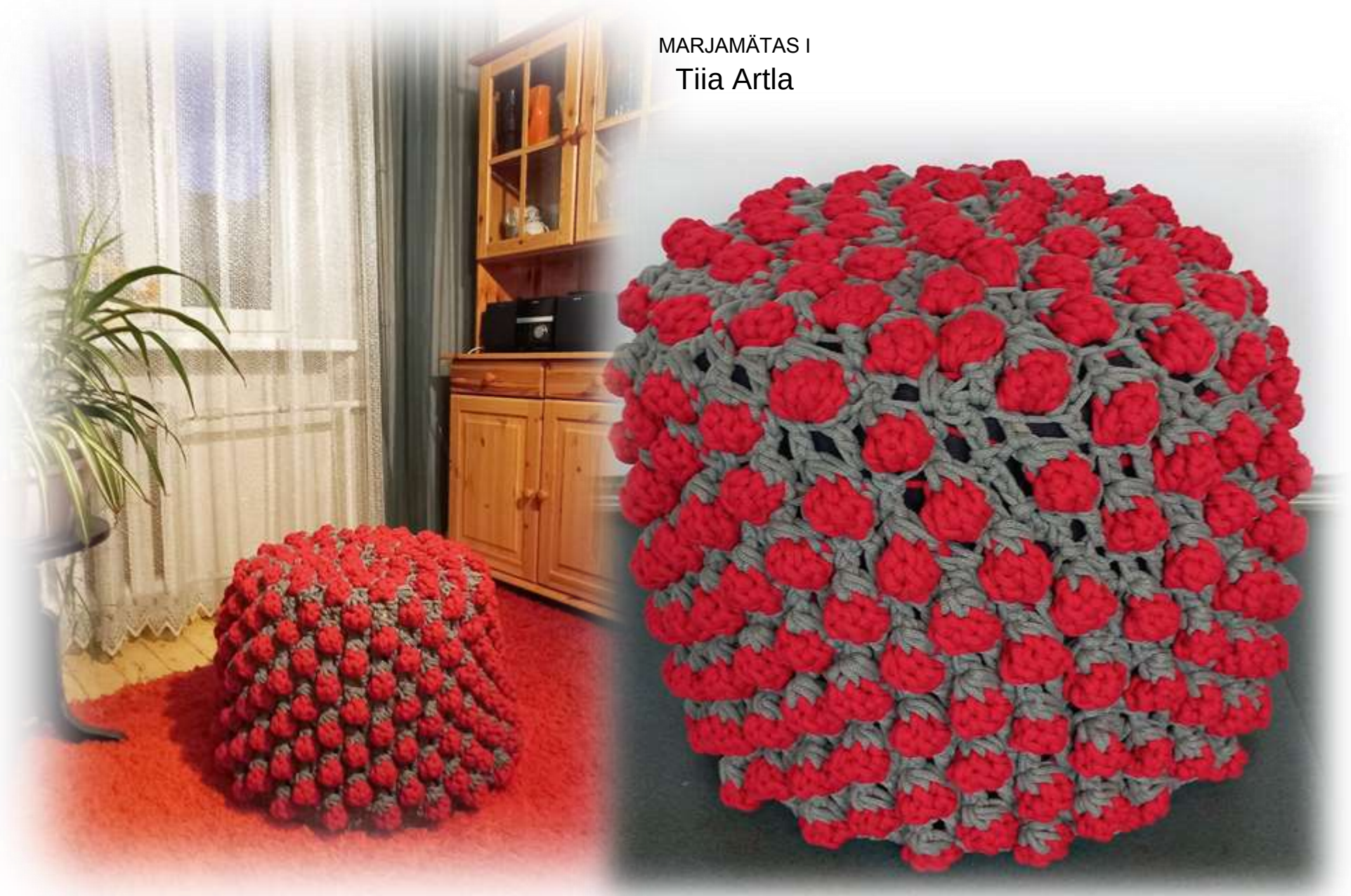

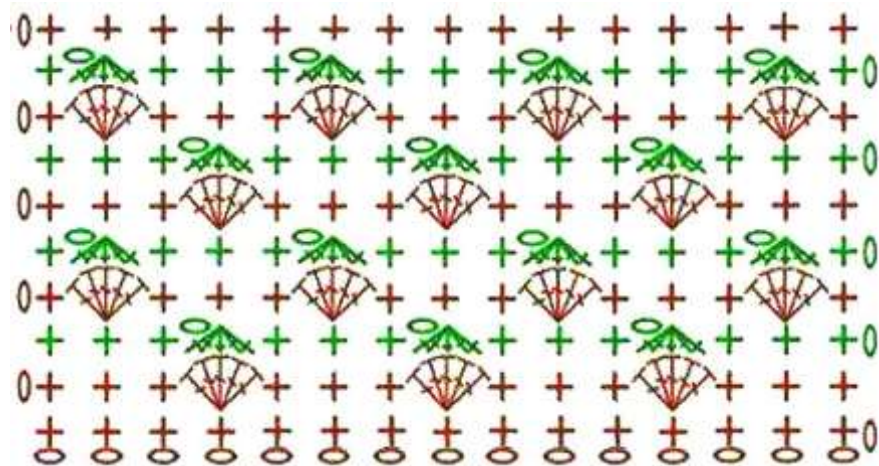
MÄTTAD
Mari Nittim
Tiia Artla

MARJAMÄTTAD/
TUMBAD
Tiia Artla

MARJAMÄTAS I
Tiia Artla

MARJAMÄTAS II
Tiia Artla

MÄTAS III
Tiia Artla

MÄTAS IV
Tiia Artla

VÄRVIMINE

HIIUMAAL
Jana Kadastik

Jana Kadastik

Hüppemätas

HÜPPEMÄTAS
Jana Kadastik

INSPIRATSIION

TORUMÄTAS
Sarah Mia Haabma
Tallinna 21. Kooli
õpilane

2021 aasta Integreeritud tehnoloogia ja käsitöö eriala I-kursuse heegellisanditega “mättad“

Kaidi Veller-Mägi
TLÜ üliõpilane

Ly Aurely Mekk
TLÜ üliõpilane

Ingrit Pless
TLÜ üliõpilane

